

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 67

DESEMBRE 1985

Conversa amb l'Alcalde (2.ª part)

BON NADAL

A més a més: BÚSTIA - F'LL OBERT - VIDA ESCALENCA: ELS LLETREROS - HISSANT LA PLOMA: ELS JOVES A L'ESCALA, AVUI - DE MÉS I DE MENYS: ELS CASC ANTIC - NOTICIARI LOCAL - ESPORT I LLEURE - FULL INFANTIL - HUMOR - ANNA - FOTOGRAFIA ANTIGA DE L'ESCALA, etc.

REDACCIÓ

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **CONSELL DE REDACCIÓ:** J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Boix, D. Poch, Francesc Targa — **ART I CULTURA:** F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **ESPORT I LLEURE:** J. Vilabrú — **NOTICIARI LOCAL:** F. Guanter — **VIDA ESCALENCA:** R. Guanter — **SUBSCRIPCIONS:** D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats, tel. 77 02 04 — **ADMINISTRACIÓ:** J. Piqué, tel. 77 19 60 — **ADREÇA:** Apartat de Correus, 19 L'ESCALA — C.E.R. c/ Garbí, L'ESCALA — **D.L.** Gi / 287-82 — **IMPRESSIÓ:** Gràfiques del Ter, s.a.

BALLESTA

C/ Pintor Joan Massanet, 8

BAMBI

Avda. Ave Maria

LLIBRERIA ROSA

Plaça de les Escoles

ROMAGUERA

C/ del Pont, 24

TROBADORS

Passeig del Mar, 2

C.E.R. L'ESCALA

C/ Garbí

EDITORIAL

S'acaba l'any i l'acabarem amb festes: amb les festes de Nadal, Cap d'Any i Reis.

El Nadal sol ser una diada de retrobament dels membres de les famílies que durant l'any viuen separats, i de recolliment, potser també de reflexió, qui sap?.

Per Cap d'Any la gent té el costum de sortir i aprofita per fer gresca i xirinola després d'un bon sopar, mentre espera l'arribada del nou any. Pot ser un moment per trobar-se amb la gent del poble, amb la qual cada vegada es veu menys.

L'arribada dels reis representa, per als infants, un carregament d'il·lusions, mentre esperen què els portaran, i no tantes quan veuen tot allò que no els han dut.

I els que no són infants?.

Doncs, si fa no fa, igual; únicament que la gent gran cada vegada té menys il·lusions, per a res.

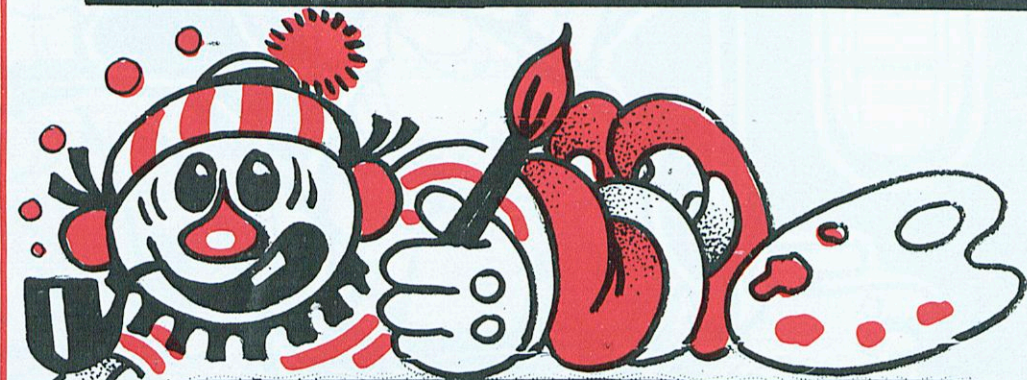
Si per PAU entenem que no hi hagi guerra —ni perill de guerra—; que no hi hagi violència de cap tipus —ni física ni moral— i que tothom gaudeixi d'una certa serenitat i benestar —tan moral com físic—, mai com en aquests temps que corren no ha tingut tant de sentit aquella frase que diu: «Pau a la terra als homes i dones de bona voluntat». I és que fa molts anys, en una nit de Nadal, un poeta ja ho va dir:

**Demà posats a taula oblidarem els pobres
—i tan pobres com som—**

**Jesús ja serà nat
Ens mirarà un moment a l'hora de les postres
i després de mirar-nos arrencarà a plorar**

**I és que la riquesa no consisteix només a tenir calés.
Ben mirat, els Reis, el cometa Halley o qui fos, ens podria portar
una mica d'il·lusió, que prou falta ens fa a tots.**

BON NADAL I MILLOR ANY NOU!

ART

V.ª MOSTRA COL·LECTIVA D'ARTISTES ESCALENCES

Com cada any per aquestes dates, tindrà lloc, per cinquena vegada ja, la **MOSTRA COL·LECTIVA D'ARTISTES ESCALENCES**.

Les **GALERIES MESTRAL**, habitual lloc de l'**EXPOSICIÓ**, acollirà una vegada més aquesta interessant **MOSTRA**, exponent de les inquietuts dels escalencs que, una vegada a l'any, en aquestes diades, poden airejar el seu talent artístic.

L'EXPOSICIÓ restarà oberta des del dia 28 de desembre de 1985 al 6 de gener de 1986 i les obres dels qui desitgin participar-hi **seran recollides en la mateixa GALERIA, els propers dies 23, 24 i 27 de desembre de 7 a 8 del vespre.**

La MOSTRA s'inaugurarà el dia 28 de desembre a les 7 de la tarda amb un acte inaugural i un "pícolabis".

Per a qualsevol aclariment podeu dirigir-vos, com cada any, a **Montserrat Sureda, F.X. Vila i Mitjà** o a **J.M.ª Cortal**.

ESTEU TOTS INVITATS!!

Els articles publicats a L'Escalenc expressen solament l'opinió de llurs autors

Benvolguts lectors: Amb motiu de l'exposició al públic de la Proposta de Revisió del Pla General de l'Escala, els medis de comunicació comarcals o provincials se n'han fet ressò i el motiu del nostre escrit és solament l'aclariment d'un dels punts que els esmentats mitjants han afirmat: Han dit que no hi ha hagut cap al·legació provinent de grups polítics municipals.

No està dins el nostre ànim el fer campanya electoral i, recalquem aquesta avinentesa perquè en el programa radiofònic que l'emissora de l'Escala va fer per a debatre el tema del camp de Futbol, se'ns va acusar d'això. Sembla talment que qui no canti la cançó del «Chor» ja ha de fer campanya.

El fet que algú (persona o grup) divergeixi de les propostes o acords, majoritaris, ens sembla que de cap manera ha d'ésser interpretat com a campanya electoral. Hi ha altres temes molt més puntuals que aquest i que són, o millor dit, serien molt més efectius si algun grup pretengués fer campanya.

Deixant de banda aquest comentari, i havent presentat el grup d'E.R.C. un escrit d'al·legació a la Proposta de Revisió del Pla, considerem que sense voler-ne fer publicitat innecessària, sí que hem de corregir la falsa informació que han donat (una vegada més) els medis de comunicació. És per això, que preguem que es reproduïxi a «L'Escalenc» l'esmentada al·legació.

Una salutació a tots els lectors.

Grup Municipal d'E.R.C.

Il·m. Sr.

Salvador FALGAS i OLLER, major d'edat, resident a l'Escala, c/ Miró, n° 17 i provist del D.N.I. n° 40.230.928, com a portaveu del grup municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya, davant Vos compareix i DIU:

I.- Que dintre el termini d'exposició al públic de la Revisió del Pla General de l'Escala, el grup esmentat que represento, manifesta disconformitat amb el contingut de la dita proposta en els punts que el dia de l'aprovació inicial del Pla varen ésser exposats davant el Ple.

II.- Que respecte el tema concret en què el nostre grup s'oposava a reconvertir en zona edificable part del terreny que actualment ocupa el Camp de Futbol del Camí Ample, i respecte al sistema de l'adquisició per a equipament esportiu, el meu grup considera que, dins les variades possibilitats que té el Municipi per a la seva adquisició, la Corporació que Vos presidiu cometria un greu error en no emprendre un estudi exhaustiu quant a les múltiples possibilitats legals que existeixen, sempre sense causar cap perjudici econòmic a l'actual propietat.

En base al que exposa, Sol·licita:

Que havent presentat aquest escrit dins el termini d'exposició pública, considereu el seu contingut per a condicionar l'aprovació de la Revisió del Pla General.

Visqueu molts anys.

L'Escala, a vint-i-u de novembre del 1985.

Salvador Falgàs Oller
Portaveu del Grup d'E.R.C.

FULL OBERT

EL NARCÍS I LA MARIETA

Faula

Regna en un jardí d'encís
la fragància d'un narcís.
Una gota de rosada
en la flò avui s'és posada.

En el calze hi vol fer niu
la marieta de l'ull viu;
veient el glòbul que brilla
el paladeja i s'hi espilla;
el rou llisca cap avall
com cercant-hi un abrigall;
la cuqueta —que és prou llesta—
en encaçar-lo s'entesta;
en el funicle s'esmuy
i en això va massa lluny;
el narcís el cor li obre
amb farisàica maniobra;
la nècia no es fa pregar
i el pistill cuita a mamar;
la limfa li és tan melosa
que en libar-la és afanyosa.
La decisió fou fatal
car el pol·len n'és mortal.

La floreta és molt bonica
més, ai! de qui s'hi embolica.
Víctima d'una beutat
de pèrfida voluptat,
en el fons de la corol·la
jau la pobra bestiola.
L'alcàsser que la seduï
de mortalla li serví.

.....

No us deixeu embaucar, gents,
per atributs aparents.
Si la beutat és tangible,
la virtut és invisible.

Jaume SADERRA RIERA

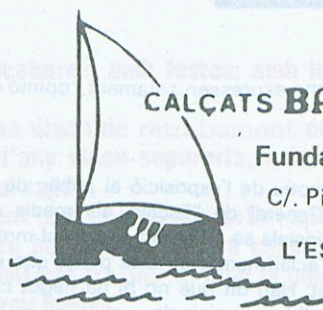
MAGATZEMS **TITÛS** S. A.

BEGUDES:

DAMM HENNINGER LA CASERA
TRINARANJUS LLET RANIA LLET LETONA
AIGUA DE VICHY AIGUA DE VILADRAU
VINS LA-VID FRUCO CODORNIU

Ctra. Viladamat A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

C/. Pintor Joan Massanet, 10

Tel. 77 02 53

L'ESCALA (Costa Brava)

MAGATZEMS **TITÛS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI —
GELATS

Ctra. Viladamat
A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04
- 508 - 584
L'ESCALA (Girona)

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/. Joan Massanet, 26
Tel. 77 05 48

L'ESCALA

Caravel·la

SERVEI OFICIAL

MICHELIN

reparació i venda de tota classe de
càmeres i pneumàtics equilibrat
electrònic de rodes recautxutats.

M. FERRER

CTRA. TORROELLA DE MONTGRI - VILADAMAT
CLOSA DEL LLOP, S/N - TEL. 77 12 64

L'ESCALA (GIRONA)

FLECA I QUEVIURES

Plaça Mercat

Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

HOTEL
RESTAURANT

NIEVES MAR

(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 - 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica

Closa del Llop, s/n.

Tel. (972) 77 07 55

L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS · MOTORS · ACCESSORIS

EVINRUDE E

L'OCUPACIÓ JUVENIL A L'ESCALA: LA PRECARIETAT COM A TENDÈNCIA (I)

La detecció d'indicis d'atur juvenil per part de l'Ajuntament fou el que va originar la necessitat d'un estudi per esbrinar la vertadera dimensió de la problemàtica, el qual va ésser lliurat a finals d'agost de 1985 i feta la seva presentació pública el 15 de novembre.

El fet que un cert nombre de persones joves trobava el pas barrat una vegada acabats els estudis era un fet nou i preocupant on no hi havia aparença de crisi econòmica.

En aquest sentit els objectius de l'estudi se centraven en esbrinar quina era la situació del jovent respecte al món laboral, fer èmfasi en el nombre i la problemàtica de les persones aturades i en tercer lloc preveure la necessitat de possibles actuacions per part de l'Ajuntament.

Com a idea prèvia no es partia tant de la idea d'un atur absolut, sinó d'unes perspectives laborals dels joves, que a poc a poc s'anaven deteriorant. Per altre costat, es considerava que el turisme, l'economia familiar i la diferenciació per sexes eren variables importants a l'hora de jutjar la situació laboral dels joves.

La preocupació que hom tenia a l'hora de començar el treball era situar el marc en el qual es donaven els indicis d'atur esmentats anteriorment.

Durant més de 30 anys, la vida econòmica ha girat al voltant del fenomen turístic. Tots els recursos, la terra, el capital i la mà d'obra es varen dirigir, primer lentament, després de forma vertiginosa vers tots aquells sectors que tenen el turisme com a punt de referència. Actualment es pot considerar que al voltant d'un 80% de la població ocupada està directament o indirecta relacionada amb el turisme. Per tot això es pot afirmar que a l'Escala es dona el fenomen del «monocultiu» o sigui, la dependència quasi absoluta d'una sola font de riquesa.

A qualsevol societat, la dependència quasi exclusiva d'una font de riquesa produeix un alt risc d'inestabilitat i un grau de dependència més gran que en economies més diversificades.

Actualment l'Escala es troba amb certes limitacions estructurals pel desenvolupament de la seva economia:

Esgotament dels capitals originats en un principi pel turisme, els quals varen ésser més aviat utilitzats per millorar els nivells de consum, que no pas destinats a inversions productives. Per altre costat, la inversió ha vingut de fora i aquesta inversió està més interessada a fer beneficis fàcils que no pas a crear estructures econòmiques duradores. La petita superfície del terme municipal i la manca de rigor urbanístic en els anys de les «vaques grasses» pot desembocar en problemes de saturació urbanística. La superfície cultivable no és ampliable si es tenen en compte les dimensions i l'estructura de la superfície municipal.

Malgrat l'augment de la mà d'obra en el subsector de la pesca, no és previsible un augment indefinit, a causa del gran capital que cal esmerçar-hi actualment.

A pesar d'una altíssima activitat estiuenca, a desgrat de l'aparença de la no existència de problemes a l'hivern gràcies a lograr quantitat de feines derivades de l'estiu, i malgrat, també, la gran activitat constructora d'aquest últim any, s'han de reconèixer aquests colls d'ampolla de l'economia de l'Escala, que si bé no són perceptibles a primera vista, d'alguna manera estan actuant en el present i condicionant el futur: problemes inherents al monocultiu, descapitalització, saturació, urbanística capital fora interessat pel benefici a curt termini, pràctica impossibilitat d'augmentar el desenvolupament d'altres fonts de riquesa, etc.

No era pas objecte del treball realitzar un estudi aprofundit de l'economia de l'Escala, però sí que calia caracteritzar-ne els seus principals trets per després poder situar en la seva veritable dimensió el fenomen de l'atur juvenil i les seves possibles sortides en el marc concret del municipi de l'Escala, la qual cosa es portarà a terme en el proper número de l'Escalenc.

Pere Guanter

-AMB A O AMB E?-

L'Escala, com la major part de les poblacions costaneres de Catalunya, ha vist, en pocs anys, augmentada la seva demarcació amb l'aparició de barris adjacents.

Recordo que L'Escala de la meua infantesa tenia tan sols dos ravals: El Passeig i El Pedró. Malgrat desconèixer amb exactitud els seus límits, els habitants de L'Escala ens manifestàvem residents d'un d'aquests barris, segons l'indret del poble on vivíem.

Jo sempre he estat veïna del Pedró, nom que queda ofuscat per diferents opinions sorgides entorn de la seva etimologia. Uns sostenen que el petit turó situat al Nord-Oest de la nostra població s'anomena Pedró; mentre d'altres el denominen Padró. He mirat d'esbrinar la veritable autenticitat d'aquest nom; però no ho he aconseguit. I per curull uns cartells indicatius i publicitaris indueixen a divagar més encara. Concretament, a una entrada del petit turó urbanitzat s'hi ha col·locat, a pocs metres de separació, dos cartells on s'hi pot llegir respectivament: «Puig Padró residencial» (placa metàl·lica fletxada) i «Jardins del Pedró» (cartell publicitari). Quin d'aquests dos noms és el correcte? A qui pertany esclarir aquest «galimaties»?

Mitjançant un breu escrit publicat a L'Escalenc l'agost passat, el Servei Municipal de Correcció i Normalització Lingüística del Català manifestava que darrerament ha procedit a la revisió de la toponímia del municipi, a fi d'aconseguir-ne una completa normalització. Però considerant que pot haver-hi una falla o omissió, prega a tota persona que observi algun defecte o incorrecció que faci ressò de la seva amabilitat comunicant l'errada a les oficines de l'Ajuntament.

Admeto aquesta petició, que és una crida al suport que clama l'esmentada Oficina Municipal de C.L.; però opino que un Gabinet d'aquesta índole, escollit «a priori» per a assessorar i corregir possibles errades o diferències, etc. hauria de resoldre per si sol els problemes que afecten la seva tasca.

Si aquest Servei Municipal funciona per al poble, és lògic que esdevingui el primer en disposar d'arguments fiables per a poder vèncer les dificultats que puguin sorgir. La demanda d'una voluntària col·laboració, eco d'aquest Servei, pot induir a pensar que els papers

s'han tergiversat, pretensió que no crec pròpia de l'al·ludit Gabinet.

Buscant l'assessorament en el Diccionari de la Llengua Catalana, llibre gairebé infalible, he vist que les definicions trobades, lògicament demostren la palpable diferència entre els significats de Pedró i Padró.

Transcriu, a continuació, allò que hom pot llegir en aquestes definicions:

PADRÓ

Lista pública i autoritzada on es relacionen tots els habitants d'un terme municipal en una data determinada. El padró municipal és confeccionat cada cinc anys i rectificat anualment amb referència a 31 de desembre. El padró constitueix un document públic en el qual consten noms, cognoms, edat, sexe, professió, estat civil, etc.

PEDRÓ

Columna o pilar especialment amb una inscripció que recorda un fet memorable.

Pedra col·locada a terra per aguantar alguna cosa.

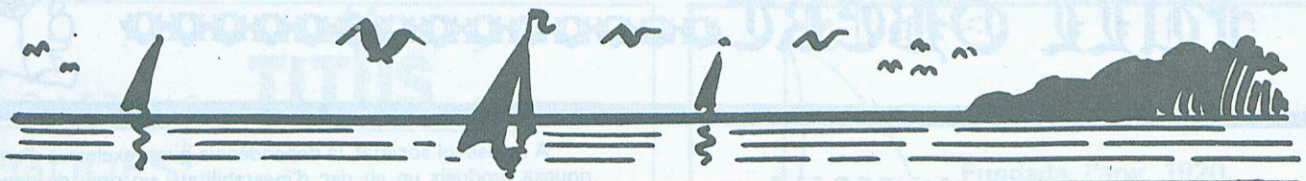
Cadascuna de les pedres a munts que hi ha al llarg d'un camí ramader i per extensió els que assenyalen el camí més bo per a pujar en una muntanya que té els accessos difícils.

Potser el que es llegeix en el tercer paràgraf en relació a la definició de Pedró és adient per a precisar el petit turó al qual em refereixo, ja que és pedragós i fins fa poc comptava amb l'existència d'un camí, amb pedres al llarg d'ell, anomenat «camí ramader», malauradament desaparegut, (pèrdua que menciono en el meu escrit HISTÒRIES DIFERENTS, publicat a L'Escalenc el passat mes de setembre).

Si, de mica en mica, es va normalitzant la toponímia de la nostra vila, en aquesta revisió seria convenient que hi tingués cabuda el nom que ens concerneix a fi d'unificar les diferents interpretacions sorgides al seu entorn.

Convindria ratificar l'autèntic nom d'aquest turó pedragós i verd, convertit en un bell boscatge ple de xalets, perquè si dona anomenament a un dels nostres barris és bo que sapiguem quin és aquest nom.

Pilar Pellicer de Gispert

ESTUDI I SERVEI

ASSESORIA EMPRESARIAL

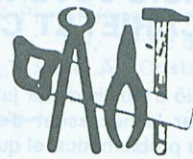
Carrer del Port, 28 - L'ESCALA - Telèfon 77 10 23

Àrea laboral - social - Aspectes fiscals de l'empresa
Assessorament jurídic-empresarial - Contabilitats
Gestions de tota mena - Assegurances

Jaume BATLLE PAGÈS
Agent Col·legiat d'Assegurances

FERRERIA

GUILLOT

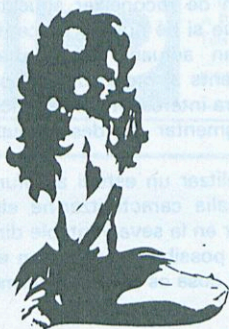
PINTURAS

i
JARDINERIA

c/ del Mar 6
Tel 77 04 86

L'ESCALA

DISCOTECA ACUÀRIUM

HOTEL - RESTAURANT
L'ESCALA

Hostal «El Roser»

Restaurant

* *

HOSTAL MIRYAM

HOSTAL REINA

COMPLETE BATHROOM / BAÑO COMPLETO

SALLE DE BAINS COMPLETE / MIT BADERAUM

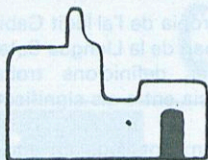
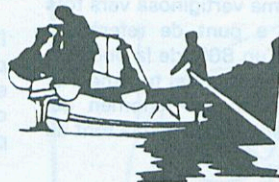
ESPECIALITAT EN PEIXOS I MARISCOS

Calefacció Central - Aire acondicionat

Parking Particular - Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA

Tels. (972) 770219 / 770077 Costa Brava (Girona)

RAFAEL MORENO I GARCIA

Compra de cases velles al casc urbà
i de finques urbanas fora vila

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES

Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

AGRUPACIÓ FLEQUERA EMPORDANESA S. A.

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avinguda Ave Maria, 7

L'ESCALA

Tel. (972) 77 02 72

CONTE DE NADAL

Nadal té tants aspectes i tots molt profunds... i tots entranyables... i tots tendres... És una barreja de plors i rialles... És una barreja d'amor i d'egoisme... L'Amor que se'ns dona en la Humanitat del Fill de Déu i l'egoisme de l'home que treballa per fer forat perquè el món no sigui com Ell volia que fos. És la festa dolça de família, però també la festa exigent de l'amor que hauria de fer trabucar les armes i agermanar-nos a tots.

Vaig llegir un conte, no voldria que us penséssiu que l'he inventat jo, ja sabeu que els contes són quasi sempre anònims, els fa una imaginació que s'extasia davant el que és bonic i en fa ressaltar amb llenguatge poètic, tot el que portem dintre els humans.

Us el reproduïxo... i voldria que tots plegats penséssim que els personatges, no són gent del nord, ni del sud... ni gent llunyana que saben que tenen l'ofici desagradable d'agafar les armes...

Som nosaltres els protagonistes del conte. Els del carrer de Santa Màxima, els d'Enric Serra, els del Perxel, els del Passeig de Lluís Albert, etc.

Tots podem veure'ns retratats en el conte i mirar de fer una mica com ells...

«De sobte es féu de nit. És així el desert. Era de dia, i de cop i volta, ja és fosc, fosc. I aquesta nit era com una gola de llop. Ni un estel, ni un raig de lluna. Només la nit negra, espessa... Tot d'una el soldat apuntà la metrallera.

Li havia semblat sentir quelcom que es movia. Féu un salt cap a un costat i deixà anar una tira de trets. No res, un xic de sorra entre els dits del vent.

Vingué el sergent: Què ha passat? —El soldat ni contestà. Només es veien dues guspises de por al fons dels seus ulls...

El sergent arronsà les espatlles i se'n tornà...

Arribà llavors un nen petit.

Va aparèixer enmig de la nit.

No devia pas tenir més de quatre anys... Solet.

El soldat l'apuntà amb la metrallera.

«Alto!»

L'infant s'aturà i aixecà les manetes.

«No es pot passar!»

Amb una veueta de no-res, tot polit, el nen demanava: «Deixeu-me passar, si us plau».

«No es pot», digué el soldat.

«Tinc fred», digué el nen.

«No es pot passar», digué el soldat.

El petit girà cua i s'enfonsà en la nit negra, negra. Desaparegué, com si la nit se l'hagués empassat. El noieta no havia fet ni quatre passes que topà amb un altre soldat i una altra metrallera. Era un soldat dels

altres, dels qui feien la guerra contra el primer.

«Alto!», li digué aquest soldat.

«No es pot passar!»

«Tinc fred», digué el nen.

«No es pot», digué el soldat.

I el noieta tornà a girar cua i es fongué en la nit.

A dreta, a esquerra...

Es girés on vulgués, la nit el conduïa sempre als peus d'un soldat que portava una metrallera al braç.

Ell hauria volgut que els soldats deixessin estar la metrallera i el prenguessin en braços. Però no sabia que les metralletes són els infants que els soldats gronxen als seus braços.

«Alto! No es pot passar!»

Arreu, la nit el portava allà mateix i el noieta tornava enrera deixant les petges del seu peuet nus a la sorra del desert.

«Alto! No es pot passar!»

I una altra vegada la nit es menjava l'infant.

Ningú no en volia saber res. No era el nen de ningú.

Tot tornà a emmudir: no se sentia res. Només un ventijol que amb prou feines llepava la sorra.

Era mitjanit.

Un foc gros féu recular la fosca.

Un foc encès com un estel.

Un foc com una flor grossa feta de llums.

Un foc com si el sol es llevés.

El soldat cridà els altres: «Veniu a veure això».

Tots es posaren a guaitar. El sergent determinà que calia acostar-s'hi per veure què era. Agafaren les armes i pujaren als jeeps.

En arribar-hi veieren el noieta cargolat com un cabdell de llana a la vora del foc. El foc era tan gran com un arbre i la seva ombra com una plaça tota il·luminada.

El nen dormia.

Els soldats, sense fer soroll, anaren baixant dels jeeps. De puntetes, s'hi anaren acostant, com si caminessin sobre una catifa de seda.

Tots els altres soldats hi eren també, els de l'altre costat, i els altres, i els enemics.

Hi eren tots, amb una llum al cor. I aquesta llum no era el llampec de matar, sinó una flor roja i viva.

També arribaren uns pastors amb moltons i ovelles, amb rialles i cançons.

Un soldat llençà lluny la metrallera i es posà a córrer cap a l'infant.

Agafà el noieta de ningú als braços, en lloc de la metrallera, i tots els altres soldats es posaren a fer gatzara.

Tots tiraren les metralletes al foc, que es féu més i més gran i bonic.

I llavors, del desert en feren un jardí i tots es posaren a cantar: «Glòria a Déu i Pau als homes perquè Déu els ha estimat».

L'ARQUITECTURA POPULAR I TRADICIONAL

Ara es parla d'Arquitectura Popular i Tradicional. Es tracta d'una arquitectura anònima, d'una obra eco-social, d'un patrimoni col·lectiu, d'un art tradicional i popular.

Definició: cal entendre l'Arquitectura popular, tradicional, anònima, com una intervenció constructiva de la intervenció humana, adaptada al medi ambient i determinada per la tradició nacional-històrica.

En cada indret, aquesta obra autòctona, recull l'expressió de la cultura popular arrelada en el medi tradicional de cada nacionalitat.

Aquesta cultura material autòctona de cada lloc geo-nacional, és estudiada arreu del món. A l'Empordà, hi ha un esforç investigador i de salvaguarda de la seva Arquitectura Popular i Tradicional, que en els darrers deu anys de recuperació nacional de les nostres arrels col·lectives ha fet un gran pas endavant. Però encara tenim greus perills (degradació permanent del medi, abandó de la ruralia, llaurades indiscriminades de la «Forestal», urbanitzacions en zones d'antics cultius, manca d'una política proteccionista de la Generalitat, Diputació, Ajuntaments..., obres de «restauració» que moltes vegades

mutilen o deformen el monument popular...). Aquesta arquitectura autòctona es conserva més o menys segons els materials de construcció (les parets seques i de pedra amb fang perduren mentre les obres de tàpia, joncs o fusta es destrueixen més ràpidament).

A la nostra comarca l'Arquitectura Popular i Tradicional és mediterrània, amb aspectes específics de la cultura popular del Pirineu.

Des de que es varen constituir, fa més de deu anys, els grups de recerca i defensa del nostre patrimoni, fins a l'actual coordinadora de grups, el criteri unànime en l'Arquitectura Popular, en els edificis civils i religiosos, en ponts, fonts... és la conservació, neteja i consolidació del monument, en comptes de grans obres de restauració limitades a uns pocs monuments, doncs aquesta política oficial de grans restauracions (deixant a una banda l'encert o falla de cada arquitecte restaurador) limita les despeses econòmiques a uns monuments determinats i deixa deseparats a la resta, amb una constant degradació i ruïna. Es tracta d'una política proteccionista de caire oportunista, feta de cara a l'opinió pública amb una òptica clientelista i electoralista, però mancada d'una orientació científica i sense una política cultural nacional-popular de salvaguarda del conjunt del nostre patrimoni col·lectiu.

Miquel-Dídac Piñero i Costa

**ANXOVES
DE
L'ESCALA**
MAGDALENA SUREDA
Tel. 77 01 46

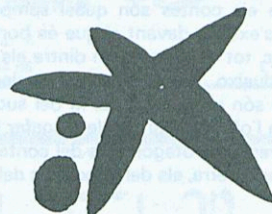

MERCERIA
COTILLERIA
L. 1880
PERFUMERIA
L'ESCALA
Santa Maxima 29
Tel. 77 04 78
CASA HEREU

**BANULL
BANCOTI
BANCOTRAI
BANCOTRANS**
Banc Comercial Transatlàntic
L'ESCALA

Casa Central: BARCELONA
MES DE 90 OFICINES A ESPANYA

CAIXA DE PENSIONS

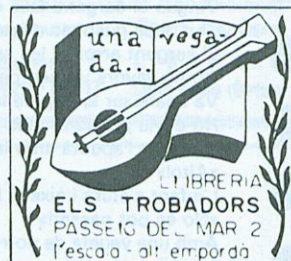
"la Caixa"

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

**UNITS PER L'INTERES
DE LES
COMARQUES GIRONINES**

Plaça Victor Català, 9

L'ESCALA

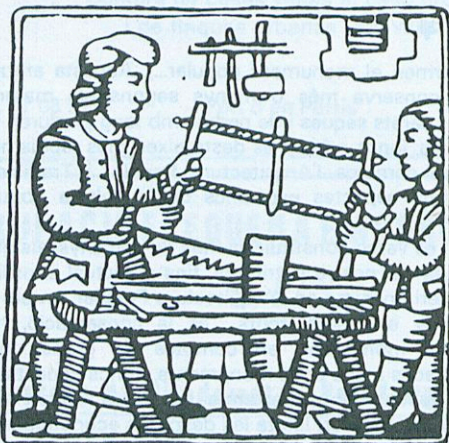
Lindan

ELECTRODOMESTICS

Servei TV garantit
A. PRADO Tel. 7704 90

Plaça de les Escoles

L'ESCALA

Mobles Sancho

Ctra. Palatrugell s/n (davant gasolinera)

Telèfon 77 04 85

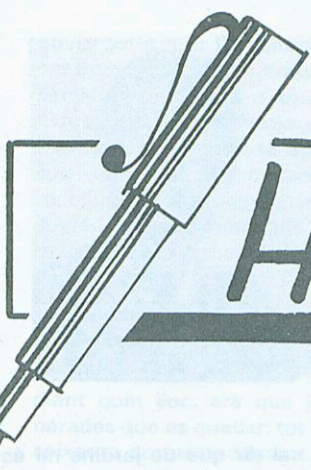
L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFACCIO
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Victor Català, 17 Telèfon 77 01 99
L'ESCALA (Girona)

HISSANT LA PLOMA

ELS JOVES A L'ESCALA AVUI

Definir el jove és molt relatiu i gairebé impossible. A la nostra vila, les activitats pels joves són poques i amb poc èxit a causa de la manca d'informació, ja que no són les que els joves volen i els falta una forta càrrega d'imaginació. La vida que fa portar la societat als joves, encara que sembla el contrari, fa difícil que es puguin realitzar com a persones.

Els càlculs demogràfics indiquen que la població jove dels països desenvolupats, començarà a disminuir en els pròxims quinze anys. D'una població de 4.110 milions d'habitants, 194 són joves. L'any 2000 només n'hi haurà 184, mentre que en els països subdesenvolupats la població de joves augmentarà.

Però, què són els joves? Per uns són les persones que tenen entre 14 i 25 anys; per altres aquells que la societat considera com a tals, una altra opinió és que cadascú és qui decideix si és jove o no... i, segons el Pompeu, joventut és «tot aquell període d'existència d'una cosa capaç de desenvolupament, durant el qual augmenta en força, vigor, etc».

Activitats pels joves

Aquest any ha estat batejat com Any Internacional de la Joventut. A la nostra vila, tot i aquesta excusa, no s'ha notat. No volem anomenar les activitats que s'hàn fet, però sí que les analitzarem. Quasi totes tenen un comú denominador: l'escasíssim poder de convocatòria sobre els joves. Una de les raons és la falta d'informació que sobre aquestes activitats es rep. Però no és aquí on rau el problema. Fins a quin punt el jove n'és responsable?

El jove es troba amb uns esquemes pre-establerts per la societat i passa a formar part del que més li convé. A vegades s'adona que ell no encaixa dins aquest engranatge, i tot i així no fa res, o no pot fer res per sortir-se'n. Això juntament amb l'evolució de la personalitat, provoca un munt de contradiccions que li són constanment recordades per l'entorn. Quantes vegades no s'ha sentit allò de «els joves no saben el que volen!».

El tipus d'activitats donades per l'ajuntament o altres entitats —exceptuant la comissió de Carnestoltes, el Centre Excursionista Escalenc, l'emissora municipal, i els Esports que funcionen majoritàriament gràcies a la participació del joven escalenc— no «molen». Aquestes entitats no saben o no volen arribar als joves i els joves potser adopten una actitud recelosa.

El problema està en què aquestes activitats estan basades en els diners i s'utilitza molt poc la imaginació. Els joves no tenen peles i es troben dins un món que està mogut pel caler, —«tant tens, tant vals»—.

Podem deduir de tot això que les activitats per als joves, que rutllen en el poble, són les que ells mateixos porten i que està en les seves mans exigir i demanar a les entitats que correspongui el recolzament material necessari per les seves iniciatives.

La vida dels joves

Quan surts de l'escola s'et plantegen dues alternatives, seguir estudiant o posar-te a treballar. Hi ha però, qui no pot triar. El buscar una feina ve determinat pel fet que es vol una independència econòmi-

ca, o senzillament la subsistència. El jove que treballa ocupa una gran part del dia amb la feina i després està cansat, no té temps o no té diners per fer altres activitats. La gent que treballa, majoritàriament, es queden estancats, es tornen conformistes i s'aborreixen, cauen en la monotonia i la capacitat del jove per fer coses queda atrofiada i es tradueix en desgana, desorientació... fins el punt que es dona el cas que els joves surten de l'Escala per buscar la diversió que no troba aquí, però, en la majoria dels casos, es queden allà mateix.

Anem ara pel jove que estudia. El fet d'estudiar ja suposa marxar del poble. Això implica unes despeses econòmiques fortes, trencar amb els lligams anteriors i passar molt temps fora del poble, amb la inseguretat que després de tot això no trobi feina. El jove que estudia disposa de menys temps que el que treballa i això fa que, igual que aquest últim, tampoc tingui temps ni, en alguns casos, ganes de fer altres activitats, però amb la desavantatge que depèn econòmicament de la família. El fet de sortir del poble li dona una visió més àmplia, coneix noves coses i té la possibilitat d'aplicar les seves noves experiències al seu poble.

Estuï o treballi, el jove, pel fet de ser-ho, és rebel. Té un cabdal d'imaginació i vol renovar totes les coses perquè està carregat d'optimisme. Com que avui està en una època d'evolució, amb totes les seves contradiccions, escorcollant i coneixent va forjant la seva personalitat.

Una cosa que uneix els joves, vinguin d'on vinguin, és la música. Gairebé tots se senten atrets per algun tipus de música. El jove es vesteix diferent, té actituds diferents amb la religió i amb la moral... i tot això per trencar motllos.

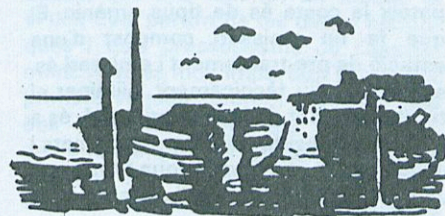
Potser aquest reportatge no donarà, ni de bon troç, una idea ni unes solucions per tots el embolics en els que es troba ficat el jove. Això no es pot escriure en una pàgina ja que cada jove és un món complex i no podem caure en l'error d'etiquetar que és el que s'ha fet sempre. El jove és qui s'ha d'espavilar per buscar solucions als seus problemes, però ha de poder trobar el recolzament de la gent que tant en parla (institucions públiques) i que tan poc hi entén.

De més a més, MOLTA SORT JOVES ESCALENCS!!

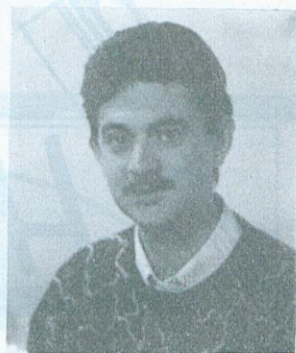
MONT-RECOVA

Grup de Jovent de la nit de les havaneres (3 - 8 - 82)

En Rafel BRUGUERA i BATALLA,
alcalde de l'Escala (2ª part)

L'Escalenc.- Què hi ha de les obres de la Casa de la vila i de la construcció de l'emissari submarí.

Rafel Bruguera.- En quan a les obres de la Casa de la vila hem fet una primera fase. Ara estem modificant el projecte per tal de convertir-en tres fases, enlloc de les dues que té actualment. Fundamentalment la idea és que per l'estiu que ve tindrem feta la planta baixa, però no la sala d'actes sinó només el rebedor, els locals de la policia municipal i la primera planta on estaran les oficines, això seria la segona fase. I passat l'estiu o abans, si ens donen la subvenció, ferem la resta. Jo calculo que les obres s'adjudicaran a finals d'any. En quan a sanejament, no per problemes municipals sinó de traspassos de competències, les obres no es varen adjudicar pel febrer, i en aquests moments ho estan a «Dragados y Construcciones» per 170 milions. Tenen un mes per fer el projecte, la Confederació m'ha promès que abans d'acabar l'any hauran començat, espero que així sigui. S'haurà d'obrir des de la Punta fins a la Clota. L'estiu de l'any que ve, teòricament, hi haurà una part feta. És una obra que, vulguis o no, agafa l'estiu, el que es tracta és de planificar-ho de manera que a l'estiu es pugui treballar a la Clota, fer l'emissari submarí dins de mar, de fet és quan fa més bon temps, crec que seria el moment adequat per treballar dins el mar i no en el Passeig Marítim. Aquesta idea està concretada en una carta que varem enviar a la Confederació un cop assabentats de l'adjudicació de les obres, demanant que abans de començar les obres es fes una reunió amb les tres parts interessades, l'empresa que farà l'obra, la Confederació i l'Ajuntament, precisament per estudiar el pla-nol i veure de quina manera s'hipoteca el menys possible la temporada d'estiu.

L'Esc.- Començar ara un emissari submarí, no és una mesura que ja queda antiquada?

R.B.- Tant si es fa depuradora com no, aquesta obra s'ha de fer. L'emissari submarí purament és posar un quilòmetre i mig de tubs dins el mar. Si es fes una depuradora s'hauria de fer igual el col·lector. Per fer la depuradora no tenim terreny, ja que necessitem 15.000 metres quadrats, i no els tenim enlloc. Llavors què fem?, ho aturem i no fem res, esperant la depuradora?, la qual cosa vol dir que el cost del que és el col·lector general serà molt més car del que ara valdrà emissari i col·lector junt i, en definitiva, tenir l'emissari ens interessa encara que hi hagi depuradora, perquè un cop tinguem la depuradora si aquesta no funciona la porqueria irà a l'emissari. La Confederació i el Consell de la Costa Brava, en el cas de l'Escala i Lloret, diu que la contaminació que pateix la costa és de tipus orgànic. El que fa un emissari compost d'una estació de pre-tractament i emissari és, segons es diu tècnicament, eliminar el trenta per cent de la contaminació, és a dir tots els residus sòlids són tamisats i únicament surt al mar l'aigua bruta, que va a un quilòmetre i mig lluny al mig del

golf i a trenta metres de profunditat. De moment és una solució amb la que podem passar anys, parlant d'una manera realista ja que el primer que cal fer és el sanejament de Montgó, abans que la depuradora. En aquest cas es recolliria tot mitjançant un bombeig que aniria a l'emissari de la Clota.

En quan als terrenys que en el Pla general es preveuen per ubicar-hi la depuradora, a la Clota, que són unes dues hectàrees, hem començat les negociacions amb els militars i penso que es podran resoldre més aviat del que semblava.

L'Esc.- I de l'abocador d'escombraries que ja comença a ésser un tema escabrós, què ens en pots dir?

R.B.- En quant a l'abocador, primer punt: Cap ajuntament o cap poble per ell sol pot solucionar-ho. Segon punt: agafar la porqueria i portar-la a un altre poble no és ètic. Aleshores la única sortida que hem trobat és solucionar el problema d'una manera mancomunada. En aquests moments estem estudiant un sistema que ens ha proposat una empresa alemanya. La setmana que ve amb els alcaldes de Roses i Castelló irem a Alemanya a (hores d'ara aquesta visita ja s'ha efectuat) a veure una planta que converteix les escombraries en una espècie de «briquetes» combustibles. Si arribéssim a un acord, aquesta empresa es va comprometre a posar la planta en funcionament en un termini de tres mesos. Econòmicament, iria de la següent manera: l'empresa faria tota la inversió de muntatge de la planta, els ajuntaments ens hem de comprometre a portar-hi les escombraries, garantint un promig de cent tones diàries i a pagar mil cent pessetes tona, ells s'ocupen de la comercialització de les «briquetes». La primera avantatge és que l'energia que es consumeix per cremar té un us; segona cosa, des del punt de vista econòmic, els ajuntaments no tindrem problemes de finançament, ja que és una planta que costa uns 400 milions de pessetes i ens seria, inclús a tots els ajuntaments junts, molt difícil de poder fer una inversió així. L'únic que hauriem de fer nosaltres és pagar aquestes 1.100 pessetes tona, que és més o menys el mateix cost que surt un abocador controlat. El subproducte seria el negoci de l'empresa, ja que els diners que paguem nosaltres són els que ells tenen previst per l'amortització. Això funciona ja a Alemanya i no fa cap contaminació, no s'utilitza ni fuel ni gas-oil... Cas de fer-se s'instal·laria, probablement, a Castelló d'Empúries, ja que l'ajuntament cedeix els terrenys, que són els mateixos on hi ha l'abocador actual.

L'Esc.- I l'ajardinament, que pràcticament és inexistent?

R.B.- Teniu raó en que s'ha de cuidar més l'ajardinament, o que hauriem de tenir una brigada de jardiniers. L'experiència ens ha demostrat que per fer jardineria s'ha de ser jardiner, que no n'hi ha prou d'anar a regar.

Aleshores cal dir que de jardins no és pas que en tinguem molts, almenys propers al casc, cal fer un esforç per tenir els jardins més ben cuidats, creant-ne de nous i en aquest sentit aquest hivern tenim ganes de fer un curset de jardineria per a joves, això és una proposta que hem fet a la Diputació, a qui vam demanar diners per fer-ho; posteriorment es podria muntar una mena de cooperativa i que aquesta gent cuidés els jardins de l'ajuntament i a la vegada podrien fer feines a particulars. Això és una mica com a conseqüència a l'estudi que ens va fer en Pere Guanter, un estudi sociològic molt interessant que l'editem i que el repartirem a les diferents entitats. I, com a primera cosa, pensavem que podriem fer això, inclús a suggeriment del propi Pere, ja que un curset de jardineria costa relativament poc. També pensavem muntar, en alguna zona verda de les que tenim, un viver i a l'hivern recollir-hi les jardineres que tenim repartides pel poble i que es fan malbé. En el viver seria més fàcil de mantenir-les perquè estarien juntes i, a l'estiu, les tornariem al seu lloc.

L'Esc.- Els carrers de l'Escala estan plens de fils de tota mena, de l'electricitat, el telèfon, etc., no es podria començar, encara que ja veiem que econòmicament és difícil, per zones, per barris, a enterrar tots aquests fils i cables que fan molt lleig?

R.B.- No és possible, perquè no tenim prou voreres. Hi ha l'aigua, el desaigua, no tenim els carrers preparats per començar a fer instal·lacions enterrades, això vol dir començar de zero, començar de nous. Tornar a fer tots els carrers del poble nou. Abans de fer això pensem que és millor esfaltar la Muntanya Blanca, el Barri de l'Escorxador, posar-hi enllumenat, etc... apart d'una altra cosa, la Fecsa és molt reticent a l'hora d'enterrar fils, perquè vol dir que constantment s'han d'aixecar carrers, ja que les rates els roseguen...

L'Esc.- L'Escala és un poble molt brut pensem, per exemple, en el Pati Blau, la Plaça del Mercat..., la Platja, les brutícies de gossos i gats pels carrers. S'ha pensat algun pla de neteja?

R.B.- Bé, jo penso que aquest estiu el poble ha estat força més net que anys anteriors. I la platja, en general, jo penso que va ser més neta. Encara que hi ha el problema dels gossos, la «perrera» fa tres mesos que no vé. Només hi ha una sola «perrera» per tota la província de Girona, és escandalós!. Nosaltres varem fer l'Ordenança d'animals domèstics pensant precisament en els gossos, i l'aplicarem a partir d'ara que hem vacunat els gossos i sabem com a mínim els que han vingut, els hi

enviarem a tots l'ordenança; hem marcat un horari per treure els gossos i hem senyalat un espai a on poden anar, evidentment a la platja del poble no. Però el problema està en els que van sols, cal que els encarregats de la recollida dels gossos vinguin més sovint. De fet venen cada quatre o cinc mesos i sempre marxen carregats, no sé d'on surten.

L'Esc.- Com està la qüestió del mercat?

R.B.- Bé, hem tingut contactes amb l'associació de marxants i estem estudiant quin lloc, ara que ja sabem les parades que es queden tot l'hivern, unes seixanta aproximadament, els hi destinarem més a prop del casc urbà. L'ajuntament encara no s'ha definit, n'hem parlat i en els primers dies, com a màxim la setmana que vé, haurem tingut una altra reunió, els hi haurem proposat el carrer i si l'accepten ja farem el canvi.

L'Esc.- La qüestió escolar a tots nivells, com està? S'ha pensat ampliar l'escola, o en fer una guarderia municipal?

R.B.- A partir del gener de l'any que vé, la mainada que és a ca les monges irà a la planta baixa de l'escola professional. No hi haurà edifici nou per a escola, ja que és molt decebedor saber que la Generalitat ha fet una planificació que va fins a l'any 1989 i en la que no hi entrem; hem escrit al Conseller de Cultura i a la Generalitat, però no hi ha res a fer. Hi hauria una via que seria començar per fer un parvulari, ja que els parvularis no estan encara planificats, d'aquesta manera s'utilitzaria l'actual parvulari com a classes i aquest seria la primera fase del projecte que podria ser la construcció d'una nova escola de vuit unitats.

També seria molt interessant allargar la guarderia municipal que es fa a l'estiu durant tot l'any, però vam pensar que primer calia solucionar el problema de la Formació Professional, per dos motius, per justícia històrica i per un problema polític. Ja que si l'ajuntament ha fet aquest esforç, s'ha gastat uns diners, no sé fins a quin punt la Generalitat pot treure'ns el que tenim. Per altra part, el projecte de la F.P. es va fer pensant que, un altra dia, un cop estigués del tot consolidada tingués les seves instal·lacions com cal, en un altre lloc i que això passés a ser la guarderia municipal.

L'Esc.- I les obres del polisportiu, com van?

R.B.- Es va fent. Comptem inaugurar-lo per la festa Major.

L'Esc.- Serà car de mantenir?

R.B.- Això depèn de l'ús que s'en faci. Com més ús s'en faci més car serà i més contents estarem. Si no costa cap diner voldrà dir que no es fa servir i que ens hem equivocat fent-ho. La pista, mitjançant unes cortines, es podrà dividir en tres i s'hi podrà fer tota mena d'esport de sala. També s'hi podrà fer teatre. Hi haurà parquet i per tan s'haurà de recomenar que no s'hi fumi ni si passi amb sabates de taló alt.

L'Esc.- Econòmicament, com està l'Ajuntament? Els impostos municipals, pujaran? Es podran acabar les obres començades?

R.B.- Els impostos municipals aquest any han pujat molt poc, una altra cosa

és que s'hagin remodelat alguns que pensavem que eren injustos, hi ha gent que pagarà més del que pagava, com a conseqüència d'aquesta remodelació. Les escombraries industrials, en general, eren molt baixes, es grabava molt la recollida d'escombraries domiciliària, mentre que la dels càmpings i hotels, comparativament, era baixa i cal tenir present que ara pagarem a tant la tona, i això vol dir que tothom ha de pagar la seva. Els impostos, en general, han pujat poc i hem optat per crear-ne de nous com pot ser la conservació del cementiri, la mancomunitat de mosquits i el servei de bombers. Doncs bé, econòmicament l'ajuntament està sanejat, no tenim deutes, paguem les factures al mes. De crèdits, si no recordo malament, en tenim dos, un per la construcció de l'ajuntament, que mig ja era de l'ajuntament anterior i jo vaig firmar l'altra meitat, per un total de 56.000.000 de pessetes; un altre crèdit per la F.P. i el pavelló per un total d'uns 40.000.000 de Ptes. més i el de l'avinguda de Girona. El del pavelló encara no l'he firmat, per tant no paguem. El de l'ajuntament l'anem pagant a mesura que es van fent les certificacions, és a dir a mesura que disposem dels diners igual que el de l'avinguda de Girona.

Un altre crèdit que tenim és el del sanejament, que possiblement, a partir a l'any que vé ja no el pagarem nosaltres doncs hi haurà un impost a Catalunya sobre el consum d'aigua, és a dir sobre el volum d'aigua consumida, que s'en diu «taxa de sanejament», i això significarà, en el cas de l'Escala, que aquests 170.000.000 de pessetes del sanejament, dels quals 85.000.000 de pessetes els hauriem de pagar nosaltres amb el crèdit, s'en farà càrrec la Generalitat, la qual a canvi ingressarà aquest impost. Això, des d'un punt de vista comptable municipal, sanejarà molt l'economia de l'ajuntament.

L'Esc.- I de la llar del jubilat, què ens dius?

R.B.- Al penúltim ple vam acceptar la proposta de la Generalitat en el sentit que ells, és a dir el Departament d'Arquitectura i Habitatge, farà el projecte i el finançara, i els hi tornarem els diners al 5% durant 10 anys. Tots el projectes que aquest departament finança els fa el mateix, això no vol dir que no ens hi deixin participar. No podem parlar de terminis, seria molt aventurat, sembla que va molt llar.

L'Esc.- Així les obres començades es podran acabar?

R.B.- De l'ajuntament cal dir una cosa, el projecte puja uns 80.000.000 de pessetes, i nosaltres tenim previst gastar-hi 56 milions, cap més. Si no l'acabem ja s'acabarà, tampoc les necessitats actuals són per tenir tres pisos. La idea sempre ha estat fer un projecte a llarg termini, però nosaltres només ens gastarem 56.000.000, si la Generalitat ens en dona 10, en gastarem 66.000.000; si la Diputació ens en dona 10 més, en gastarem 76.000.000....

L'avinguda de Girona l'hem tingut parada fins ara perquè hi ha hagut problemes econòmics amb l'empresa i no hi hem estat d'acord.

L'Esc.- I l'avinguda del Pedró, es quedarà així?

R.B.- Esperem les pluges d'aquests dos o tres mesos per veure què passa i llavors, abans de l'estiu, veurem si s'ha de fer un mur, un escardejat o si s'ha de posar-hi una malla... Així no pot quedar perquè cauen pedres. També ho senyaltarem.

El que és ja quasi una realitat és que el Ministeri ens ha promès que abans de final d'any es farà la regeneració de la platja del Riells. Hi portaran seixanta mil metres cúbics de sorra, que vol dir passar d'una platja que té en aquests moments set mil metres quadrats de sorra a una de seixanta mil metres quadrats. Després el que caldrà fer és el pla d'ordenació de la platja.

L'Esc.- S'han rebut subvencions?

R.B.- Aquest any 1985, de moment, portem 111.000.000 de pessetes en subvencions, que és molt. Això entre Diputació, Generalitat i Ministeri. Que els hem destinat a la TV per cable, a la platja d'Empúries, Pla General, Escola Polivalent, instal·lació elèctrica del col·legi, dispensari municipal, servei de català, obres menors a les escoles, teatre que es va fer a Empúries, activitats culturals, regeneració de la platja del Riells, projecte d'ordenació de platges, sanejament, camins rurals, pista dels col·legis, la riba, el CER, il·luminació del camp de futbol, la plaça de les escoles, l'escola d'adults, etc... Nosaltres a la que surt una convocatòria per subvencions, s'hi podem ho demanen.

L'Esc.- De totes maneres es critica molt a l'ajuntament per manca d'organització.

R.B.- Si, les crítiques més fortes que tenim són per manca d'organització i una manca de preparació tècnica i administrativa. Són les crítiques més fortes que ens fan i jo crec que són certes. No tenim una brigada ben dotada. Ara hem agafat un paleta que ho és, cosa que fins ara no teníem a l'ajuntament. No tenim un sistema organitzat de neteja. Això ens falta i això vol dir organització i vol dir tenir gent que ho faci. No ho pot fer un conseller ni ho pot fer l'alcalde, hi poden col·laborar però fonamentalment són qüestions que s'han de resoldre a partir que tinguem una estructura ben feta. El personal que tenim nosaltres en aquest moment, per exemple, és la meitat del que tenen a Castelló o Torroella... Es clar que cobren més impostos i també tenen molts més milions en el capítol de personal. Però és allò que dius, què és primer?, l'ou o la gallina? Potser el primer que hem de fer és demostrar que s'ha millorat una mica.

L'escola Esade de Barcelona, ens ha fet un estudi a dos nivells: organitzatiu i econòmic financer, mitjançant un model que han creat amb micro ordinador. Som el primer ajuntament de Catalunya que té un mòdul de control que ens han creat per nosaltres i ara intentaran vendre'l a la resta de municipis. Som els primers que ens hem preocupat d'aquest tema i hem anat a qui hi enten: Esade, que ens han fet un mòdul, el «Filok-85», partint de les dades històriques i dels pressupostos de l'ajuntament. Això és molt important ja que per primera vegada tindrem una eina que ens permetrà saber els diners que gastem, perquè els gastem, a on els gastem i quina incidència tenen de cara a anys posteriors i jo crec que és

funamental. Quan tinguem aquesta eina l'ajuntament de l'Escala canviarà a nivell organitzatiu i, això vol dir que també ho farà a nivell dels serveis bàsics.

Del que estic convençut és que estem fent una bona gestió pel que fa a la inversió i pel que fa a la cultura a nivell global, i no estem fent una bona gestió pel que fa als serveis bàsics, com és la neteja. Això és una autocrítica i cal que en siguem conscients, el que passa és que tenim unes limitacions.

L'Esc.- I de cares a les properes eleccions, què?

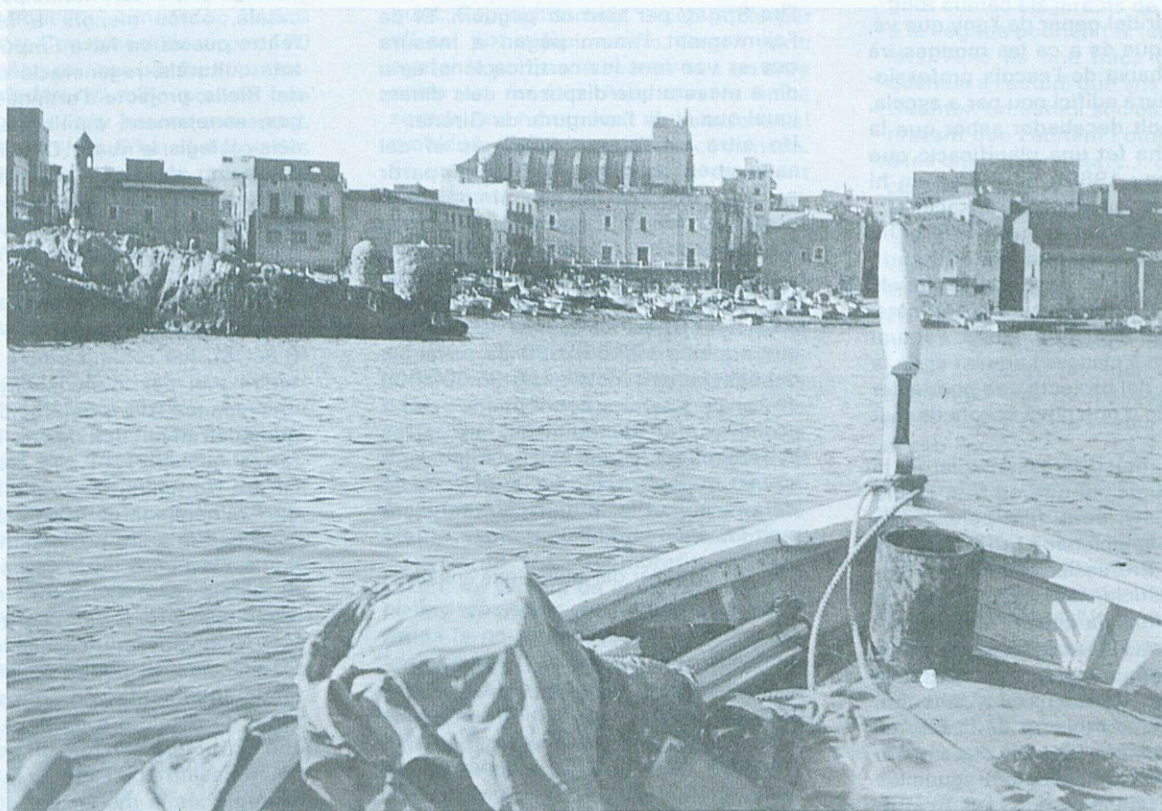
R.B.- Personalment, com alcalde, penso que la feina que s'ha començat no s'acabarà, és a dir penso que en general seria millor que l'equip que entrés a l'ajuntament no fos format per persones noves, com ha passat ara, que només vaig continuar jo. En general això és dolent, mani qui mani. Vol dir que hi ha uns mesos o un any d'adaptació i això pel poble no deixa de ser negatiu. El que passa és que si he de fer cas a la meua

família, evidentment, no em tornaré pas presentar. No sé si tinc ganes de presentar-me de nou, el que si m'agradaria és acabar la feina començada, és a dir si jo faig un pla general, el fet de tenir-lo aprovat això no és res, això és començar, s'ha de gestionar, a on hi ha una zona verda s'han de fer les gestions perquè allò arribi a ser una zona verda, etc... Em costa, en aquests moments, dir si em tornaré a presentar o no, en principi l'administració m'agrada, m'agrada la gestió municipal no una altra.

RODOMA

de més i de menys..

EL CASC ANTIC

De mica en mica, el que anomenem «casc antic de L'Escala», el nucli original de la nostra vila, va quedant com a darrer reducte típic, amb el genuí (encara que esmorteït) regust mariner que ens és propi i que ens ajuda a mantenir la cada vegada més atropellada identitat. Les urbanitzacions que han anat sorgint pels voltants, la majoria d'elles veritables atemptats al bon gust i monuments a l'improvisació, sols han servit per diluir la col·lectivitat escalenca i alterar lamentablement l'harmonia de l'entorn.

El «casc antic» hauria de ser, doncs, la nineta dels nostres ulls, l'entranyable zona mimada que es cuida amb mans amoroses i tacte exquisit tant per part nostra com per part, sobre tot, del Consistori de torn, que és qui en definitiva té els mitjans per aconseguir-ho com a delegats del poble.

Però, succeeix així? És evident que no i des d'aquestes pàgines ho denunciem contínuament. I ho fem, això és clar, no amb intencions polèmiques ni esperit banalment rondinaire, sinó perquè el cor ens dol i el sentiment ens domina.

I ho continuarem fent. Denunciant la brutícia dels carrers, els projectes inacabats, les realitzacions barroeres, el descontrol en la publicitat que ocupa l'espai públic, l'entrallaçat caòtic dels cables penjants, l'abús dels comerços en l'ocupació de la via pública, les pintades que s'eternitzen, la manca d'espais verds, etc. etc.

I ho denunciem perquè volem que es corregeixi; perquè entenem que només manca voluntat en fer-ho i un plantejament seriós, acurat i racional, a curt, mig i llarg termini.

Perquè volem una Escala de la qual poguem enorgullir-nos; disfrutant dels avantatges aconseguits pel progrés, però sense renunciar ni destruir estúpidament la riquesa i els valors del nostre passat. Desitgem una Escala més rica, sí, però també més cofoia, més neta, més bonica, més íntegra...

Per això demanem una màxima atenció pel CASC ANTIC. Una planificació minuciosa i contrastada. Una organització i un control estrictes. Una remodelació meditada, prudent i IMMEDIATA.

DEMÀ POTSER JA SERÀ TARD.

ELS LLETREROS

El Nadal a Catalunya és un mosaic de tradicions i costums, alguns dels quals ja han desaparegut.

L'Escalona també tenia la seva tradició, la dels «lletreros», perduda ja fa alguns anys.

Amades, en la seva voluminosa obra del «**Costumari Català**», fa una lleugera referència a aquest costum nadalenc que es practicava a l'Escalona. És clar que l'autor, emprant un català correcte, els anomena «rètols». Nosaltres —per bé que es tracti d'un castellanisme— en direm **lletreros**, ja que és així tal com el llenguatge popular escalenc sempre els conegué.

Els «**lletreros**» eren unes curtes i senzilles composicions en vers escrites pels nois de l'Escalona, adreçades sobretot a les noies de la vila, i també a parelles d'enamorats que no s'acabaven d'entendre, a grups de jovent, a col·lectius i a persones destacades de la població, etc. etc.

La seva temàtica era, per tant, molt diversa però sobresortien les declaracions amoroses i romàntiques, més aviat amb un caire festiu i humorístic, i fins i tot, algunes vegades, amb un to satíric i burlesc, fins al punt que hi havia moments que es passaven de la ratlla.

Però el que predominava era la correcció i les bromes fetes amb gràcia, com aquell vers que deia:

*«No està mal el teu tipet,
sa, primet i ben fet.
Com que n'estàs orgullosa
el passeges molt rumbosa
amb un pas de pardalet.
Però el poses massa dret
i exageres de manera
que un dia relliscaràs...
...endarrerar!»*

Cal remarcar que hem d'establir una clara diferència en la pràctica d'aquest costum abans del 1936 i després de 1939. Obviament, durant els anys de la Guerra Civil espanyola, aquesta tradició es veié interrompuda.

Antigament, els «lletreros» es pintaven directament sobre la mateixa paret de les cases de les noies a les quals anaven adreçats, fent servir mangra, un pinzell, una escala i el consabut fanal per a poder-s'hi veure, sobretot quan encara no havia arribat l'enllumenat públic.

Tot i que ja portaven els versos escrits en un paper, en haver-los de reproduir sobre les façanes —a voltes, molt poc llises— això els suposava dedicar-hi molt de temps, i el conseqüent risc —per més flux que parlessin— de despertar la gent de la casa, cosa que alguna vegada els feia guanyar una galletada d'aigua que en ple hivern deuria ésser freda com el gel.

Pel que he pogut comprovar, aquesta tradició ja venia de molt lluny, de principis o mitjans del segle passat, no podent fixar l'any exacte.

Uns dels versos més antics que coneixem fou un de dedicat, quan era fadrina, a la **Cristina de la Fonda de Cal Gambo**, l'àvia dels actuals germans Paradís i que deia:

*«Si te cases amb en Gori
tindràs pa, vi i oli
i un burro per anar a la vinya;
i si te cases amb en Gan
no tindràs ni pa ni vi ni carn.»*

Així, de clars i pràctics, eren aquella bona gent que amb poca cosa es conformaven. Però el que succeí fou que la Cristina no va fer cas de les recomanacions de l'autor o autors dels versos esmentats, ja que no es casà amb cap dels dos.

Després del 1939, i això ja és del nostre record, els versos els escrivien uns dies abans sobre un paper d'emalatge, i arribat el moment solament havien d'enganxar-los.

Tot i aquesta aparent senzillesa, però, la cosa tampoc no resultava tan fàcil. Havien de portar els «lletreros» cargolats, el pot de cola, el pinzell humitós, l'escala, el fanal, etc.

Disposar d'una escala no els suposava cap problema. Anaven a la platja i a les teranyines, i hi trobaven les que volien.

Els anys de molta fred, s'ho passaven força malament. Les mans, els quedaven enrampades, i eren moltes les peripècies que passaven,

segons ens explicava en **Francesc Sala i Balaguer**, de la pensada qual, durant alguns anys, en sortiren inspirats versos.

Ens deia, no fa molt, que fins i tot havien rebut l'ajut dels «serenos» i que la parella de la Guàrdia Civil, davant la qual s'espantaven, feia la vista grossa i tot acabava amb un «sigan, sigan...».

Per cert, que la seva neboda, **Mercè Belfort**, casada amb en **Pere Sala**, fill d'en **Jaume Sala** i la **Maria Parés**, presentà la tesina de llicenciatura de Català, basada en la poesia popular dels «**Lletreros de L'Escalona**».

Les diferents colles que es constituïren estaven formades per quatre o cinc nois, els quals, molt il·lusionats, sortien la vigília de Nadal per tal de fer realitat una tradició que es venia llegant de pares a fills.

Normalment hi havia bona compenetració entre les colles, tot i que un any hi hagué interferències entre dues d'elles, clavant-se els «lletreros» uns al cim dels altres, com si es volguessin anticipar a la lluita que hi ha actualment, pocs dies abans de les eleccions, quan alguns partits polítics procuren de fer-se la guitza, uns als altres, pel que fa referència als cartells de propaganda electoral.

Però allò fou una mera anècdota, un cas aïllat i ja sabem allò que diu que «una flor no fa primavera».

Era indispensable que a cada colla hi hagués un «poeta» com a mínim, i si no el tenien, buscaven qui els fes els rodolins. També era molt important que hi hagués algú qui fes bona lletra. Era qüestió que tothom els entengués bé, i a poder ésser, amb les menys faltes gramaticals possibles.

Durant els quinze dies abans de Nadal cada grup es venia reunint en secret —l'anonimat era quelcom de primordial— a fi d'anar comentant el contingut dels versos, a qui els havien de dedicar, quines eren les xafarderies més actuals que es coneixien a la població, quins eren els desenganys amorosos més plorats, quins els promesos més enamorats o quins els fets més criticables esdevinguts durant l'any, amb llurs protagonistes.

Parlant de desenganys, recordem aquell que deia així:

*«Tant la mare com la filla
han tingut una gran desil·lusió
en saber el prometatge
d'aquell noi de Ventalló.»*

Generalment, els «lletreros» es feien per Nadal, però quan feia una nit de grupada o de molta pluja, es traslladava el costum a la nit de Cap d'Any.

En una ocasió, els «lletreros» no sortiren ni per la Vetlla de Nadal ni per Sant Silvestre. Tothom creia que aquell any es quedarien sense lletreros, però la sorpresa fou gran quan el poble es despertà el 6 de gener, festa dels Reis, i veié moltes de les façanes adornades amb els cartells versificats. Fins i tot, n'hi hagué un que era signat pels «**Tres Reis de l'Orient**».

Alguns anys que per Nadal havien sortit regularment, per Cap d'Any o per Reis n'apareixia algun d'aïllat que volia ésser una mena de defensa d'alguna noia que no havia sortit massa ben parada el dia de Nadal. Aquest és el cas d'aquells versos que sortiren, en una ocasió, per Reis i que deien així:

*«Deixa'ls que vagin cantant
que amb les ganes quedaran
de que tu soltera et quedis;
deixa'ls dir. Pesi a qui pesi
no has nascut per vestir sants.»*

Una altra circumstància que varià d'una època a l'altra —de les dues abans esmentades— fou l'hora que les colles sortien al carrer a pintar-los a les parets o bé a enganxar-los. Depengué molt de l'hora que tenia lloc la «Missa del Gall».

Fins l'any 1935, aquesta es celebrava, a L'Escalona, a les 5 de la matinada del dia de Nadal. Els «lletreros», aleshores, es pintaven a les façanes a partir de les 12 de la nit. La gent que havia anat a Missa del Gall, quan sortien, eren els primers de poder-los llegir. La jovenalla, contenta i cridanera, feia un primer recorregut per la població quan ja la llum del nou dia, el del Nadal, començava a il·luminar els pacífics i tranquils carrers de L'Escalona.

Als joves que havien treballat durant la nit, els havia arribat la merescuda hora del descans. Era el moment que ells es retiraven a dormir, després d'haver assistit també a la Missa del Gall.

Després del 1939, aquesta Missa es comença a celebrar a les

12 de la nit, com es continua fent actualment. Llavors, el jovent, en lloc de començar a la mitja-nit, sortia a enganxar els «lletreros» a partir de les 4 de la matinada. Esperaven que el cotxe de la SARFA sortís –ho feia del carrer Enric, 4, on hi ha, actualment, Art i Ferro a les 4 també per anar a Flassà, per tal que ningú no els pogués veure.

Quan es feia de dia –i molts això ho recordem– començava llavors l'animació, la veritable hora dels «lletreros».

La gent, sobretot el jovent femení, amb molta gatzara, anava i venia d'un lloc a l'altre a la recerca dels «lletreros», comentant els més bonics i fent-se creus de l'atreviment dels qui criticaven a fulana o a sotana.

Altra gent se'ls trobaven pel camí mentre anaven a les pastisseries a comprar el tortell pel seu fillol, o quan els pares acompanyaven els fills més petits a felicitar llurs padrins a qui saludaven amb aquelles rutinàries però tendres paraules:

«Bon dia padrí
Nadal ha vingut.
Doneu-me la rabassa
i que Déu us dongui salut».

Alguns «lletreros» tenien una vida molt curta. Les mares de les noies, els versos sobre les quals no les deixaven gaire bé, sortien de bon matí amb l'escombra i la galleda per esborrar de la façana de casa seva el que hi havia escrit, o arrancaven –segons les èpoques–els «lletreros».

Quan s'esdevenia tot el contrari, és a dir, quan el cartell cantava les belleses i les qualitats de la seva noia, es cuidaven bé prou que ningú no l'arranqués i ja es feia la trobadissa perquè tothom li parlés del vers tan bonic que havien dedicat a la seva filla.

Els nois, que de rucs no en tenien res, quan volien que algun «lletrero» determinat no fos objecte de la censura de les mares, el clavaven a d'altres indrets de la població. També ho feien amb aquelles noies que vivien als afores o als masos i per a les quals buscaven els carrers més cèntrics.

Una de les parets que en aquest aspecte tingué més requesta fou la façana Sud de la casa actual de la Sra. Roser Sureda, quan

no tenia per la banda que donava a l'actual carrer de Gràcia cap porta ni finestra. La paret era ideal per a exposar-hi els versos dedicats a grups de gent, a col·lectius locals i entitats representatives de la població. De quan en quan, l'Ajuntament no s'escapava del regal de Nadal.

Ben segur que en aquesta paret s'hi clavà aquell que anava adreçat a un grup de noies que, a principis dels anys 40, feren amistat amb militars i soldats destacats a L'Escala, com molta gent recordarà. Sembla ésser que quan el destacament militar fou traslladat a Viladamat, les noies tingueren més dificultats per a veure'ls. Per això, hi havia un vers que, entre d'altres coses, els deia el següent:

«Avui el cel s'ha ennuvolat
i qui vulgui veure estrelles
ha d'hanar a Viladamat».

I així podríem continuar omplint pàgines i pàgines. Però no és aquesta la nostra intenció.

El que preteníem –desconec si ho haurem aconseguit– era fer reviure als més grans el record d'aquest costum ja desaparegut, únic en aquest gènere a tot Catalunya. Volíem també donar-la a conèixer als més joves, als que no visqueren ni protagonitzaren aquesta entranyable tradició.

Algunes mares, el vent, la pluja, arrancaven i s'emportaven els «lletreros».

El que cap fenòmen atmosfèric ni ningú no podrà fer és arrancar aquestes inoblidables pàgines d'història escalenca que es refereixen a una bonica tradició tan nostra, com era la dels «LLETREROS».

Ricard Guanter

Nota.– Un dels versos que figuren en el precedent article, me foren dictat per la Lolita Romaguera quatre dies abans de morir. La Lolita, amb el seu traspàs, s'emportà a l'Eternitat un trosset de la seva estimada L'Escala. Reposi en Pau.

ESPORT I LLEURE

Vili-Gran

FUTBOL

Resultats del mes de novembre:

Benjamins

dia 3	L'Escala – Torroella	3 - 0
dia 10	Palafrugell – L'Escala	4 - 3
dia 17	L'Escala – Bisbalenc	6 - 3
dia 24	Guíxols – L'Escala	2 - 2

Alevins

dia 3	L'Escala – Bellcaire	3 - 0
dia 10	Poble Nou – L'Escala	6 - 1
dia 17	L'Escala – Peralada	3 - 5
dia 19	Torroella – L'Escala	2 - 3
dia 24	P.B. Roses – L'Escala	0 - 8

Infantils

dia 3	La Pera – L'Escala	3 - 3
dia 10	L'Escala – Bisbalenc	3 - 0
dia 17	Sant Jordi – L'Escala	5 - 4

Juvenils

dia 10	L'Escala – Ventalló	3 - 0
dia 17	Vilabertran – L'Escala	2 - 2
dia 24	L'Escala – Palafrugell	4 - 2

Tercera Regional

dia 1	Gualta – L'Escala	2 - 3
dia 3	Calonge – L'Escala	2 - 0
dia 10	L'Escala – Sant Antoni	2 - 1
dia 17	Esclanyà – L'Escala	5 - 3
dia 24	L'Escala – Cervià	4 - 0

Primera Regional

dia 3	L'Escala – Bisbalenc	3 - 2
dia 10	Peralada – L'Escala	1 - 4

dia 17	L'Escala – Arbúcies	2 - 1
dia 24	Farners – L'Escala	5 - 1

La inquietud i la polèmica que el Pla General ha portat a tota la població i més concretament pel que fa al Camp d'Esports Miramar, pensem seria injust deixar de constatar-ho en aquest espai. Per tal de no donar-ne una opinió personalíssima, ens limitarem a copiar el comentari que publicava el «Punt Diari» del dissabte dia 9 de novembre, l'endemà de la celebració de l'assemblea extraordinària de socis i simpatitzants del Club, el qual, sota els títols de «L'alcalde anà a l'assemblea a explicar el pla» o «Els socis del C.F. L'Escala no volen canviar el camp», deia així: –**Només dos socis del F.C. l'Escala han votat a favor del canvi de situació del camp de futbol. Gairebé un centenar de socis d'aquesta entitat es varen reunir a nit al Centre d'Esports Recreatius Escalencs, en una assemblea, en el transcurs de la qual es van mostrar totalment contraris a la proposta del pla general en què es contempla que l'actual camp de futbol el Miramar es traslladi a la zona dels pilans de les afores del poble. Es va fer una votació amb paperetes i urna. L'alcalde escalenc, Rafael Bruguera, va ser valent i es presentà a l'assemblea de socis del club, defensant la proposta del pla general i argumentant que és la millor solució. Bruguera, en el transcurs de la reunió, va sentir com tothom li demanava que abonés la postura majoritària del poble i no la que figura en el pla general.**

Recollida immediata de signatures: La Junta directiva del F.C. l'Escala, en veure el resultat de la votació, va repartir entre tots els assistents a l'assemblea uns fulls per tal de recollir signatures amb la finalitat de presentar una al·legació popular al pla general contra el canvi d'emplaçament del camp de futbol. Els esforços que l'alcalde va fer al llarg de la reunió per tal de convèncer els assistents que era difícil mantenir el camp Miramar en el centre del poble van ser inútils, tot i que assenyalà que el canvi comportaria uns avantatges econòmics i urbanístics pel poble. Bruguera fou l'única persona que defensà el trasllat del camp d'esports a la zona dels Pilans; fins i tot va proposar una altra alternativa a la zona de la Muntanya del Pastor, alternativa que també fou rebutjada per la majoria. Malgrat que

els assistents a l'acte, tots socis del club, estaven nerviosos i enfadats davant la proposta del pla general, al llarg del debat ningú fa falta al respecte de l'altri; l'única veu discordant era la de l'alcalde. Bruguera recordava insistentment que el pla general és obra d'un equip redactor i que, en darrera instància, és la Generalitat qui ha de decidir. Malgrat aquestes explicacions, els socis varen demanar a Rafael Bruguera, com a representant de la població, que fes el màxim d'esforços per mantenir el camp actual, tal com la majoria del poble va demanar».

(El dissabte dia 23 el F.C. L'Escala, lliurava la corresponent al·legació acompanyada dels informes tècnics, així com de varis centenars de signatures donant suport a la Junta Directiva).

CORAL EMPORIUM

Segons ens ha informat, la Coral Empòrium ha recomençat les sessions d'assaig, per tal de participar als actes que, durant les Festes Nadalènques, han de tenir lloc en el nostre Temple Parroquial.

CANTADES D'HAVANERES

El diumenge dia 17 a la tarda el Grup Escalenc «Oreig de Mar», actuava més que desinteressadament, en un festival celebrat al C.E.R., en el qual participaren també els components del Cor Juvenil del Col·legi Públic «Empúries». Una vegada més Xavier, Josep, Enric, Ferran i Ramon, complagueren a l'acceptable concurrència present a la vetllada.

SARDANES

L'Aplec a Sant Martí d'Empúries, es va celebrar enguany el diumenge dia 10. La cobla participant fou la CIUTAT DE GIRONA, que interpretava l'audició a l'hora habitual de la tarda. La variant d'aquesta edició, va ser que la Missa Solemne enloc de fer-se al vespre, a l'acabament de les sardanes, va tenir lloc al migdia, per portar-se a terme, a continuació i en el mateix Temple Parroquial, un concert a càrrec del «Cor Maragall» de Girona. A la tarda no hi faltaren les tradicionals castanyes torrades i, encara que altres anys hi hem vist més concurrència, podem dir que l'assistència fou força acceptable. A remarcar el bon temps i l'agradable temperatura, propis d'un autèntic «estiu de Sant Martí».

El dissabte dia 16, dins els actes programats per les «Diades de la Joventut», hi havia anunciada una ballada, a les quatre de la tarda, al pati del Centre Cultural Municipal «Xavier Vilanova», amb intervenció de la cobla PRINCIPAL DE BARCELONA. Aquesta audició no va arribar-se a celebrar, però a la nit, ans del ball(?), a càrrec de la mateixa Principal de Barcelona, varen executar-se dues sardanes.

El consell directiu de l'Obra del Ballet Popular de Barcelona, va acordar, en reunió celebrada el 8 d'octubre, nomenar Ciutat Pubilla universal de la Sardana 1986, la vila de PREMIÀ DE MAR, a la comarca del Maresme. La notícia ha estat donada molt escarida, però sembla que el nomenament coincidirà amb una sèrie d'actes importants, commemoratius d'un esdeveniment premianenc.

El dissabte dia 16, a la nit, en el teatre Cornellà de Cornellà del Llobregat, tenia lloc, en commemoració del miler d'audicions del programa sardanista «Aplec», que sempre ha realitzat Jordi Puerto, un concert, amb participació de les cobles MEDITERRÀNIA i PRINCIPAL DEL LLOBREGAT, amb l'elecció de la Supersardana de l'Any, escollida per votació entre les catorze que, en un cicle de catorze anys, han assolit la denominació de «Sardana de l'Any». Va guanyar àmpliament les votacions i es proclamava **Supersardana de tots els anys**, la composició deguda a la inspiració de Conrad Saló, que porta per títol «L'Aplec de tardor». Seguint-la en la classificació «Tota una història» de Carles Santiago i «El parc de la guineu» de Pere Fontàs, per aquest ordre.

La població escollida per tal de portar-hi a terme la celebració de la «Nit de la Sardana 1986», es SANTA PERPÈTUA DE LA MOGUDA, al Vallès Occidental.

Aquest mes de novembre ha complert un any el programa sardanista «Bona Festa» que s'emeta setmanalment per Ràdio l'Escala, els dissabtes de 6 a 7 de la tarda. El dissabte dia 9 va arribar al seu número 50.

Segons sembla, l'audició de sardanes corresponent al mes de desembre, ha de celebrar-se el dia de Sant Esteve, a la tarda. Ignorem lloc i cobla.

L'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu», convida a tots els qui puguin tenir interès en assistir-hi, al XVII: Curset d'ensenyament a ballar i

comptar sardanes, el qual donarà inici el dia 10 de gener de 1986 i tindrà lloc tots els divendres de 7 a 8 del vespre al Col·legi Públic «Empúries».

TEATRE

Aquest mes de novembre hem tingut a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, dues representacions teatrals: el dia 9, a la nit, l'Esbart Teatral de Castellar del Vallès, posava en escena l'obra d'Adrià Ortega «MADAM VERDUX», corresponent al XI: Pla d'acció cultural de l'Associació del Personal de «la Caixa» i el dia 15, també a la nit, el Grup «La Carota» de Torroella de Montgrí, representava PLOURE SOBRE MULLAT, en una programació de les Diades de la Joventut.

Pel que fa, a l'Elenc escalenc, hem de dir que les dues obres que s'estan preparant i que havíem publicat serien a punt per oferir-nos-les ans de Nadal, hem de rectificar, perquè malgrat l'interès que Quim Lecina ha posat en intentar aconseguir tenir-ho a punt per les dades en principi previstes, els motius que exposàvem en el número del mes passat ho han convertit en impossible. (Quim Lecina, professional de la Ràdio i la Televisió, un del fundadors i component del Teatre Lliure, actualment director del grup «l'All», és el professor de l'Institut de Teatre de Barcelona, que ha tingut a càrrec els cursos d'interpretació, direcció i escenografia, celebrats a la nostra vila).

CENTRE D'INICIATIVES I TURISME DE L'ESCALA-EMPÚRIES

El dijous dia 28, a la sala del C.E.R. va tenir lloc l'Assemblea ordinària del C.I.T., que donava començament a dos quarts d'onze (hora de segona convocatòria, tota vegada que els assistents no arribàvem a trenta-cinc), amb la lectura i posterior aprovació de l'acta de la reunió anterior, per continuar amb l'informe del Tresorer, donant a conèixer l'estat de comptes i seguiment, a cura del President, detall de les activitats portades a terme i projectes per la propera temporada, amb la lectura de les al·legacions presentades en relació amb Pla General. Cal remarcar l'exposició de dades que es feu, referent a la bona disposició de l'Ajuntament envers el C.I.T. i les participacions que han portat a terme conjuntament. La presència del Conseller de Turisme, que habitualment assisteix a totes les reunions del C.I.T., confirmava les bones relacions que existeixen actualment, el que no dubtem haurà de repercutir en el bon funcionament de l'Entitat i en conseqüència en favor del turisme, que en definitiva, és beneficiós per la població. Amb la remodelació de càrrecs de vocal de la Junta Directiva i els precís i preguntes, es donava per acabada la sessió a poc més de dos quarts d'una de la nit.

CONFERÈNCIA

Pere Guanter i Subirà va tenir al seu càrrec la xerrada-col·loqui sobre el tema de l'estudi sobre l'atur juvenil a l'Escala, que se celebrà el dia 15, a la sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova.

Vili-Gran

TENNIS TAULA

La baixa d'en Xavier Cortal que s'està restablint d'una operació al braç, la incorporació de Joan Carles Fajardo i el mal inici dels equips de tercers i juvenils del C.E.R. l'Escala, són les notícies més rellevants d'aquest mes de novembre, havent-se produït aquests resultats:

Primeres

26-11 Cassanenc, 2 - C.E.R. L'Escala, 5
(Fajardo 3, Sues 2 i J. M: Guanter)

Terceres

15-11 C.E.R. L'Escala, 4 - T.T. Olot 5
(J. M: Guanter 3, J. Ll. Cortal 1 i V. Olivares)
22-11 C.E.R. L'Escala, 1 - F.C. Girona, 5
(J. M: Guanter 1, J. Ll. Cortal i Olivares)
22-11 Cassanenc B, 5 - C.E.R. L'Escala, 2
(J. M: Guanter 1, J. Ll. Cortal 1 i Torrent)

Juvenils

23-11 C.E.R. L'Escala, 3 - T.T. Palafrugell, 5
(J. M: Guanter 2, J. Ll. Cortal 1 i Torrent)
30-11 C.E.R. L'Escala, 2 - 21 Canvi 5, 5
(J. M: Guanter 2, J. Ll. Cortal i Torrent)

Fèlix Guanter

DIADES DE JOVENTUT

Organitzades per la Comissió de Joves del C.E.R. L'Escala, tingueren lloc els dies 15, 16 i 17 de novembre, les «**Diades de la Joventut**», amb tot un seguit d'actes que portaren no poca feina als joves i entusiastes organitzadors.

El divendres dia 15, a les 9,30 del vespre, tenia lloc la presentació d'un estudi sobre l'atur juvenil a l'Escala, amb una xerrada-col·loqui i, tot seguit, la representació de l'obra de teatre «Ploure sobre mullat» a càrrec del grup «La Carota».

El dissabte 16, i a partir de les 9 del matí, els nens i nenes que volien, prenién part en una divertida «ginkama». A la tarda, estava prevista una audició de sardanes que, degut a un malentès, no es va portar a terme, però si se celebrà, a la nit, i a càrrec —com estava previst— de la Cobla «La Principal de Barcelona».

Una «Marxa Popular» va ésser el primer dels actes del matí del diumenge dia 17, amb poca assistència, però que resultà prou animada entre els qui es decidiren a participar-hi. A la tarda, i ja com a cloenda a aquestes festives jornades, tenia lloc una cantada d'havaneres a càrrec del grup «Oreig del Mar», mentre que la Coral Juvenil del Col·legi Empúries intervenia amb encert a darrera instància.

El temps no acompanyà gens ja que el cap de setmana fou fred i plujós, afectant especialment les activitats que tingueren lloc al carrer, però en qualsevol cas, i una vegada més, es posà en evidència la poca predisposició i la manca de col·laboració a certs actes populars demostrada pels escalencs. Aquesta circumstància no és nova i, malauradament, s'ha tornat a, repetir una situació d'aquest tipus que fa que, enlloc d'animar i encoratjar els organitzadors, els desanimem i aquests perden les ganes de promoure més activitats recreatives i d'entreteniment.

L'ESTIUET DE SANT MARTÍ

A l'Escalenc del mes de novembre, érem només a temps d'anunciar el programa d'actes de l'Aplec de Sant Martí.

Podem completar aquella informació afegint que va assistir molta gent a aquesta típica festa de Sant Martí, especialment a la tarda quan tingué lloc l'audició de sardanes a càrrec de la Cobla Ciutat de Girona, i amb la tradicional venda de castanyes i la rifa de tres paneres, fidel preludi de les moltes que es rifaran durant les properes festes nadalenques.

Va ajudar a la notable concurrència a Sant Martí d'Empúries el bon temps que, a aquesta època de l'any, per les nostres latituds, coneixem per «L'Estiu de Sant Martí», en un mes que, des del punt de vista climatològic, ha estat molt irregular, alternant setmanes amb l'aparició d'els primers freds amb setmanes d'un temps primaveral, quan tenim l'hivern ben a prop.

CONCERTS MUSICALS A ALBONS

Tot i que no és una notícia estrictament local, hem cregut oportú d'incloure-la dins aquest Noticiari pel seu ressò i per la incidència que ha tingut a la nostra vila, i de la qual molta gent ja té coneixement.

Ens estem referint als «Concerts Musicals» que tenen lloc, els quatre divendres del mes de desembre, en el temple parroquial d'Albons, sota l'organització de l'associació «Amics de la música» i del patrocini de l'Ajuntament d'Albons. Aquests són els concerts programats.

—Dia 6 de desembre, a les 9,30 del vespre, Concert per la Coral «Mestre Sirés» de Palafrugell. Director: Fèlix Pérez.

—Dia 13 de desembre, a les 9,30 del vespre, concert a càrrec de l'Orquestra de Cambra de Girona. Director: Lluís Albert.

—Dia 20 de desembre, a les 10 del vespre, Concert de Nadal, a càrrec del «Cor Maragall» de Girona. Directora: Maria Àngels Alabert.

—Dia 27 de desembre, a les 10 del vespre, Concert de Piano, pel mestre Carles Coll, de Figueres.

361 AL·LEGACIONS AL PLA GENERAL

Acabat el plaç per a presentar al·legacions al nou Pla General d'Urbanisme, el dia 25 de novembre, i fent-ne el recompte general, podem informar que són 361 les impugnacions presentades —en principi s'havia dit que eren 346— de les quals cinc es presentaren fora de plaç però que també seran ateses.

Ja d'un bon principi que començà a acaparar el màxim interès de l'actualitat escalenca el tema del Pla General, els diaris gironins s'han vingut fent ressò de la notícia, i en relació al tema concret de les al·legacions al Pla General, el tractament que en fan és ben diferenciat.

Mentre que el Punt-Diari recollia unes declaracions del batlle Sr. Rafel Bruguera afirmant que «només s'havien presentat unes tres-centes al·legacions i que la majoria eren de fàcil solució», a «Los Sitios-Diari de Girona» es parlava d'un «Pla d'urbanisme-ficció, utòpic, que no té en compte un estudi financer real», reflectint unes manifestacions d'un grup de veïns que asseguraven que «de prosperar el Pla i aprovar-se definitivament a la Comissió Provincial d'Urbanisme, es produiran noves impugnacions al Tribunal econòmic-administratiu o, si fos necessari, al Suprem».

L'ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA DEL F.C. L'ESCALA

Com anticipàvem el mes passat, el dia 8 de novembre tingué lloc una Assemblea Extraordinària de Socis i Simpatitzants del F.C. L'Escala amb l'eventual intent de traslladar el camp d'Esports «Miramar» a la zona del Camp dels Pilans, com a únic punt de l'ordre del dia.

Assistiren unes vuitanta persones a l'acte que tingué lloc a la sala d'actes del Centre Municipal Cultural Xavier Vilanova, prenent la paraula, en primer lloc, en Pere Solés Andreu, president del F.C. L'Escala, el qual va fer una breu exposició del motiu de l'assemblea, intervenint, tot seguit, alguns socis i el batlle, el Sr. Rafel Bruguera, explicant la posició de l'Ajuntament, que ja havia fet pública en alguns espais informatius de Ràdio l'Escala.

A continuació, es procedí a la votació que donà un resultat de 77 vots favorables a la permanència del camp en el seu lloc actual, de 2 vots en contra, 1 nul i 1 en blanc.

També podem assenyalar que es recolliren signatures favorables a la postura majoritària que vol que el camp d'Esports Miramar no sigui traslladat, per moltes raons que foren exposades en l'acte, tot el qual tingué com a culminació l'al·legació presentada per l'Entitat al Nou Pla General.

L'ESCOLA D'ADULTS, DE MOMENT ATURADA

Reprement el fil del mes passat, tot referint-nos a l'Escola d'Adults, hem d'indicar que aquesta, de moment, no es porta a terme ja que el número d'alumnes inscrits és insuficient i no arriba al mínim que requereix la Generalitat per respondre les oportunes subvencions.

L'Àrea de Serveis Socials, per la seva part, proposa d'impartir a aquests alumnes uns curssets o xerrades de formació complementària referit a temes d'interès cultural, d'actualitat, o segons proposta dels mateixos interessats, així com d'una manera pràctica mitjançant qualsevol tipus d'activitat manual.

PROJECTE DE TALLER OCUPACIONAL DE JARDINERIA

En el Ple Municipal del dia 26 de novembre es va aprovar, entre d'altres punts, el Projecte de Taller ocupacional de Jardineria que serà coordinat per l'Àrea de Serveis de l'Ajuntament, Secció de Parcs i Jardins, i sota la direcció de l'Àrea de Serveis Socials.

Donats els resultats de l'estudi de l'atur juvenil, l'esmentat departament venia pensant, en un projecte d'ocupació per als joves de la població i s'ha cregut adient que fos en la modalitat de «jardineria», vist el seu cost assequible i les possibilitats que ofereix aquest sector en una vila com la nostra.

Es tracta d'un taller orientat per a joves de 14 a 27 anys, en atur, o que vulguin iniciar-se en la jardineria, o bé que puguin trobar en ella una alternativa per una sortida formativa.

Intervindran un monitor de jardineria i uns dotze alumnes treballadors. De moment, n'hi ha nou d'apuntats.

Col·laboren amb aquesta iniciativa la «Protecció de Menors» del departament de Justícia, i Càritas Parroquial de l'Escala.

Podeu rebre més informació i detalls concrets a les oficines de l'Assistent Social, la Maribel Pont Coldecarrera.

REEDUCACIÓ ESCOLAR

També ens informa l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de l'Escala de la seva proposta d'un programa de «Recolzament i Teràpia psico-pedagògica a l'escola», a càrrec d'un especialista.

Donat que es respongué que no es podrien assumir les despeses d'un psicòleg en plantilla i amb nòmina, sembla ésser que fou aprovada la proposta del Col·legi l'Escala-Empúries, a través de la qual es contractarà un mestre que serà qui portarà a terme la tasca de «Reeducació Escolar» mitjançant la subvenció que s'acordà destinar a l'Associació de Pares d'alumnes.

L'ALBERT CIPRÉS, TOT UN EXEMPLE

El dia 1 de novembre, festivitat de Tots Sants, el bon amic Ciprés, coincidint amb l'aniversari dels seus ben portats 70 anys i les noces d'Or en la seva pràctica del Ciclisme, es reuní amb una colla d'amics als quals convidà a prendre un refresc al bar La Punta de la nostra població.

Tots ells venien de fer una «passejada» de 70 Quilòmetres –un per cada any de l'Albert– després de la qual acudiren a reunir-se amb el protagonista d'aquella matinal.

Com podeu veure a la fotografia, on hi ha esport sa i generós, no hi manca alegria ni tampoc hi manca germanor.

Fèlix Guanter

PUBLICACIONS REBUDES A LA REDACCIÓ DE L'ESCALENC

Hora Nova.– Forn d'anells.– La Terra.– Quaderns del Comerç.– Impacte de l'aplicació de l'IVA a l'empresa («La Caixa»).– Estudios financieros.

R.

PROGRAMACIÓ DE RÀDIO L'ESCALA

Ràdio l'Escala, emissora municipal, que emet en F.M. i en el punt 102.9, ens ha facilitat una circular que conté la programació habitual de la setmana i que és la que segueix:

Cada dia, de **dilluns a divendres**, l'emissora emet des de les 7 de la tarda fins a les 12 de la nit.

Els **dissabtes i diumenges** obra les emissions a les 4 de la tarda i fins a les 9.

Els programes que surten per antena són aquests:

ESTUDI ESPORTIU: Programa d'actualitat esportiva amb un recull dels resultats del cap de setmana i cròniques i entrevistes a nivell local, presentat per **Joan Brugués**. **Dilluns de 9 a 10.**

ENTRE TENEBRES: Musical modern, presentat per **Cinti Alfonso**. **Dilluns d'11 a 12.**

DISCOFLASCH: Música jove presentat per **Sebi Garcia**. **Dimarts, dijous i divendres de 7 a 8.**

PARLEM-NE: Programa debat sobre temes d'actualitat, portat per **Salvador Simon i Josep Lluís Sastre**. **Dimarts de 9 a 10.** Quinzenal.

RECORDANT EXITS: Musical dedicat com el seu nom diu a recordar els èxits, especialment de música carrossa i nostàlgica. Presentat per **Salvador Simon i Daniel Sabrià**. **Dimarts de 10 a 11.**

SUPER XAUXA: Programa-calidoscopi amb diversos mini-espais musicals, informatius, culturals, esportius, humorístics... i concursos en els quals els oïdors de Ràdio l'Escala poden participar. Presentat per **Jordi Piqué** i amb la participació de diversos col·laboradors presentadors dels mini-espais. **Dimecres de 7 a 10.**

BONA FESTA: Programa dedicat a la sardana. Presentat per **Josep Vilabrú** amb la col·laboració de **Carles Pous**. **Dissabtes de 6 a 7.**

MONT-RECOVA: Programa cultural presentat per **Montserrat Pous i Lluís Bruguera**. Amb la col·laboració de **Dolors Llistosella i Assumpció Costals**. **Dissabtes de 7 a 8.**

EN TIT, EN TET, EN TARARET I EN TURURUT: Programa humorístic declarat d'inutilitat pública. Presentat per en Tit, en Tet i en Tararet amb la col·laboració d'en Tururut. **Tots els dissabtes de 8 a 9.**

RADIOSPORT: Programa polisportiu amb els resultats al moment dels partits de futbol de la tarda del diumenge. **Diumenge de 5 a 8.** Presenta **Francesc Torres**.

INFORMATIUS: Cada dia de dilluns a divendres a les 8 en connexió amb Ràdio 4 i a 1/4 de 9 **informatius locals** presentats per **Joan Brugués i Jordi Piqué**.

SASTRERIA

Vilabrú

ROSA MARIA BALLESTA

CENTRE D'ESPECÍFICS

FÒRMULES MAGISTRALS

FARMÀCIA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75
L'ESCALA - Alt Empordà

ESTUDI SOBRE LA TRANSFORMACIÓ DE L'AMBIENT

Els alumnes de 5è nivell del col·legi, dintre la programació de socials han estudiat la transformació de l'ambient al passar els anys i especialment al ser utilitzat el territori de maneres diferents segons els grups socials que hi habiten.

Aquest estudi s'ha aplicat al nostre municipi: **L'Escala**; del qual oferim, aquest mes el que correspon a l'època prehistòrica.

Segons l'estudi fet s'han imaginat que el terme municipal podria haver sigut el que mostra el mapa.

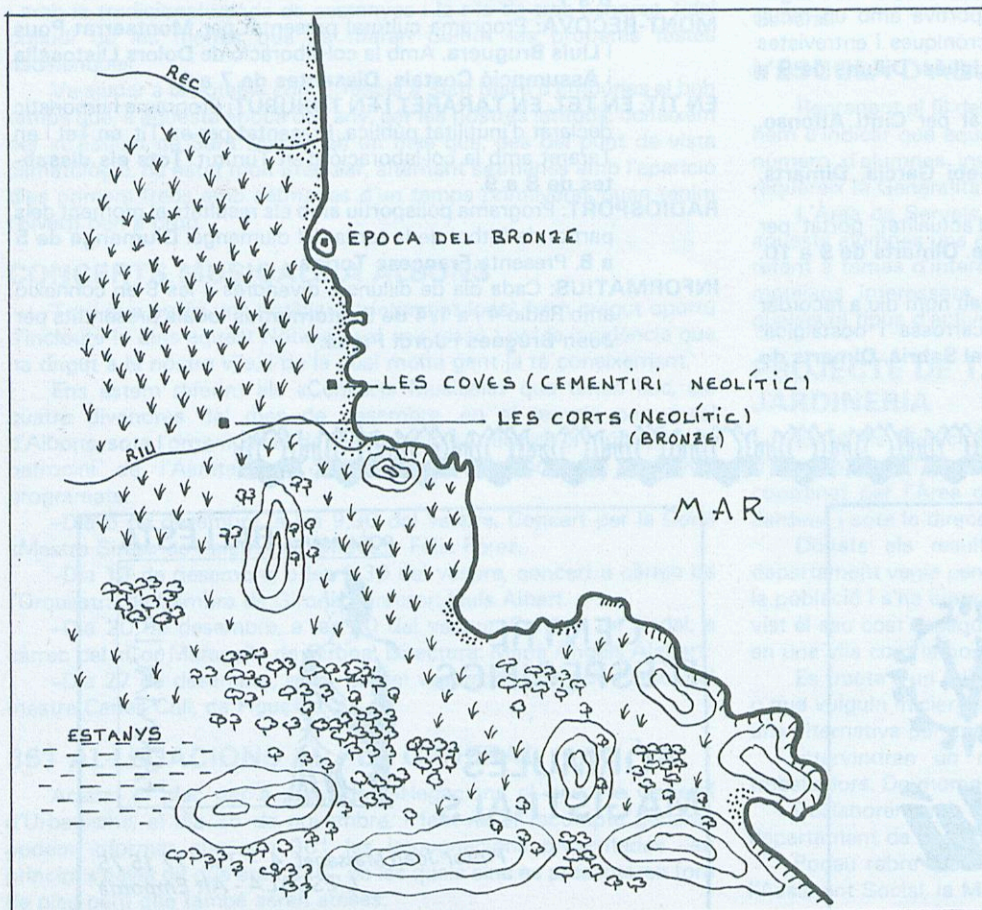
PREHISTORIA DE L'ESCALA:

La nostra història comença en el **Paleolític**, en el temps de la pedra tallada, molt abans que els homes coneixessin el foc. Aquests homes procedents de les valls del **Ter** i el **Fluvià**, habitaven els caus del **Montgri**, la **Muntanya Gran**, **Sobrestany** i **Riells**. Es dedicaven a recollir vegetals dels boscos i a la caça d'animals.

Més endavant, durant l'època de la pedra pulimentada, els homes prehistòrics ja coneixien l'agricultura i la ramaderia. Pulimentaven la pedra per tal de fer útils de treball agrícola i de caça, restes dels quals s'han trobat a **Les Corts**, al **Portitxol** i al **Palau**. Vivien en poblats petits a la vora dels **estanys de Belcaire** i ja coneixien la fabricació de cistells i de ceràmica. Era l'època neolítica.

Més tard, ens trobem que arriba a **L'Escala** el coneixement del primer mineral: el coure. Això els hi permet la fabricació de més utensilis i també més resistents.

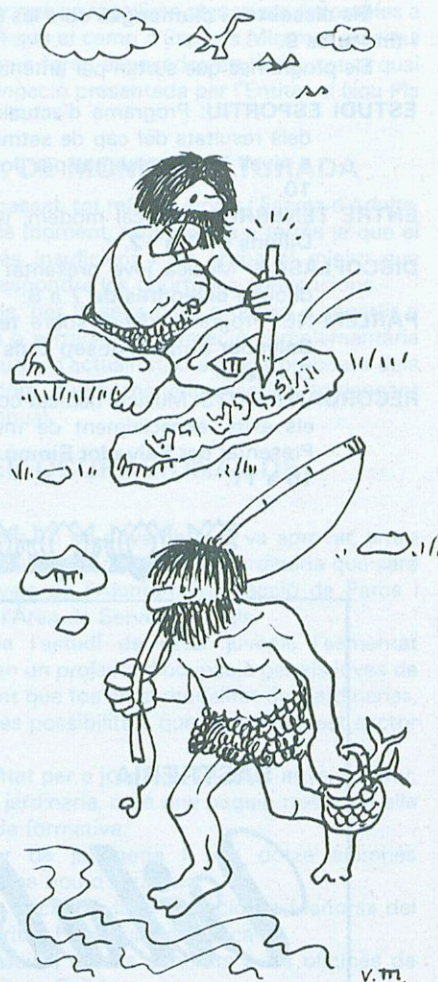
El segon mineral conegut i que utilitzaven com element decoratiu, és el bronze, fabricat amb una al·leació de coure i estany. Vivien també en poblats (**Les Corts**, **Horta d'en Puig...**), perfeccionaren la ceràmica i deixaren la pràctica d'enterrar els morts en sepulcres individuals per uns enterraments col·lectius, un per cada clan.

— El passat més d'agost, concretament durant la primera setmana, les càmeres de TV3 varen estar presents una altra vegada per tal de gravar unes escenes del **Mecanoscrit del Segon Origen**, novel·la de ciència-ficció de Manuel de Pedrolo. Es passarà prou properament pel tercer canal durant aquestes festes nadalenques, dintre el programa juvenil de la tarda, en sis capítols de 1/2 hora de duració.

La novel·la, amb 200.000 exemplars venuts, és de les més llegides a les escoles especialment pels alumnes de Formació Professional i B.U.P.

També cal destacar que la primera escena de l'obra, en la qual dos nens es barallen amb el protagonista és interpretada per dos nens escalencs, en **Joan Lluís Moreno** i en **Jordi Piqué**.

GRANS DE SENY

– N'hi ha que criden: «Libertat!» només que quan hom s'ataca a llurs privilegis. No ens hi deixem enganyar, car drets i privilegis són dues coses diferents. (JSR)

– No s'esborra la sang amb altra sang, sinó que se la multiplica. (JSR)

CONSELLS DOMÈSTICS

– No hi ha res com un drap de franel·la impregnat de suc de llimona per a donar a les cassoles d'alumini tota llur brillantor.

– Per si s'ignora, recordem que per netejar una banyera o un lavabo només cal regar-los lleugerament amb lleixiu i esbandir-los. No solament quedaran com nous, sinó que restaran desinfectats.

REFRANYS DE MAR

- Vent en popa i mar bonança, navegava en Sanxo Pança.
- Pescador de canya, la fam enganya.

NO DIGUEU

Bahia
Bailarina
Baix

Ballena
Baloncesto
Bandeja
Bandido
Bando

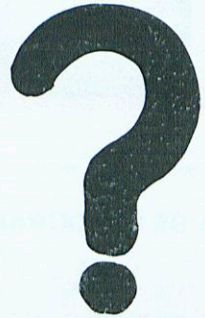
Barandilla
Barato
Bàrbaro
Barco

DIGUEU

Badia
Ballarina/dansarina
Sota/sots
Baix (si una cosa és de curta alçada)
Balena
Basquetbol
Safata/plata
Bandit/Bandoler
Ban (edicte)
Bàndol (facció)
Barana
Barat
Bàrbar
Vaixell/nau/embarcació

ENDEVINALLA

Un de ben llarg,
un de més curt,
un de mitjà,
un de flaquet
i un de gruixut. Qui som?

Solució de l'endevinalla de Novembre: LES TEULES

EL NOVEMBRE VINGUÉ DEL NORD

Amb aquest encapçalament, vull deixar entendre la principal característica del mes que han estat els vents provinents del sector nord i que han bufat més de la meitat dels dies. Amb l'entrada de les tramuntanes, les temperatures, que fins ara eren primaverals, han sofert una important davallada que ens feia passar directament a una estació hivernal sense cap intermitència.

Però pensem analitzar les observacions que ens faran comprendre millor aquest mes.

Temperatures: molt baixes després de l'estiu de Sant Martí.

Temperatura màxima	23°
Temperatura mínima	-1°
Temperatura mitjana	10°
Oscil·lació extrema	16°
Oscil·lació mitjana	7,6°

Pluja: humit la 1ª quinzena i molt sec l'altre.

Dies de pluja	7
Total litres recollits	52,6 l.
Precipitació màxima dia	31 l.

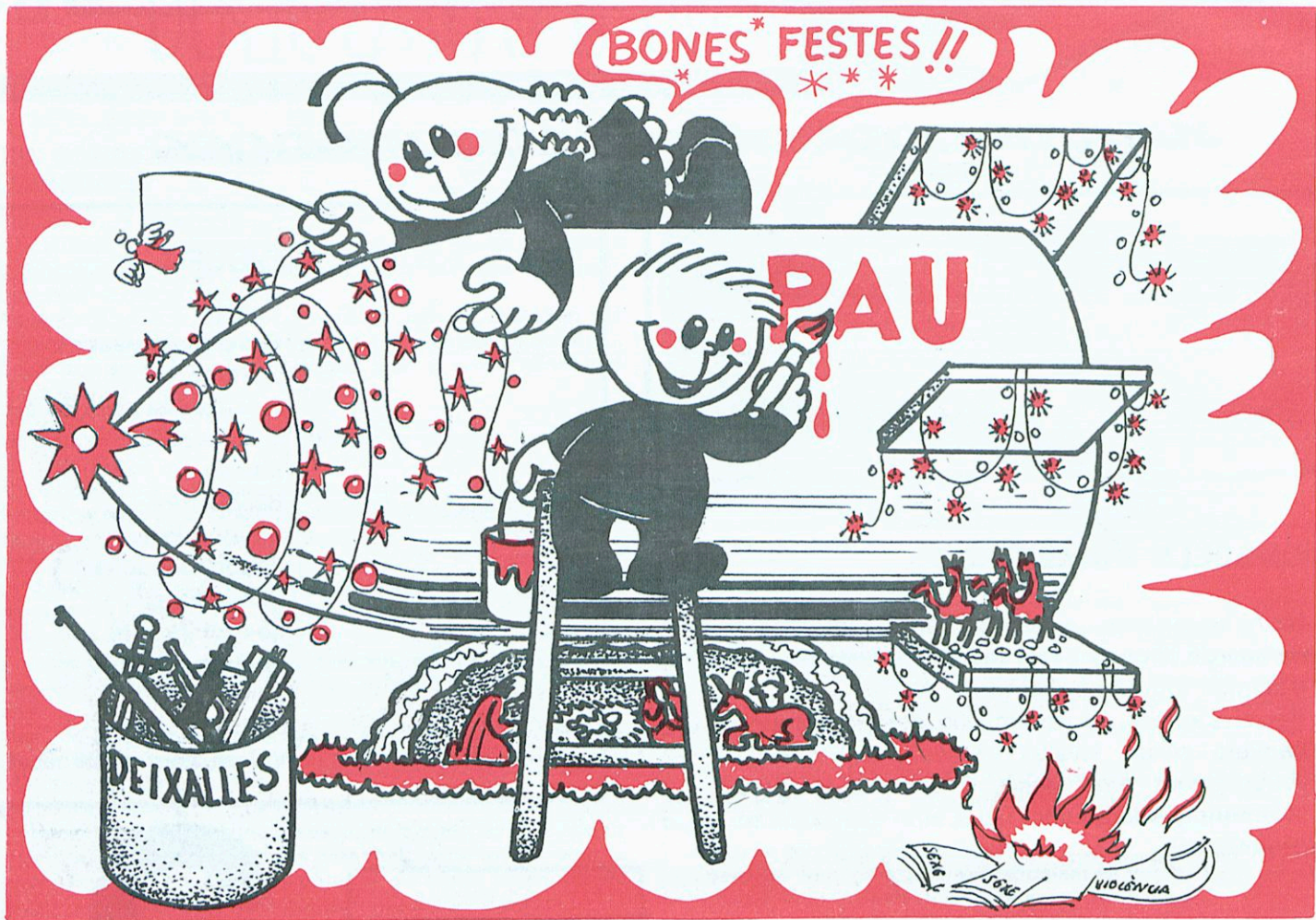
Vents: fluixos i clar predomini dels nords.

Tramuntana NNW	9 dies
Provençal NNE	4 dies
Gregal NE	1 dia
Ponent W	1 dia
Mestral NW	3 dies
Variables	12 dies

Cal destacar que el dia de gregal a la mar hi havia temporal.

Jonàs Mallart

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 44

